A°. 1844. No. [illegible]

# ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 24 October.

*Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.*

PARIJS den 20 october.

De Hertog van Aumale is gisteren avond op het kasteel van Saint Cloud aangekomen. Het was juist één jaar geleden dat hij Frankrijk verlaten had. In de eerste dagen van november begeeft hij zich naar Napels, en zal, na de voltrekking van zijn huwelijk, een gedeelte van het paleis der Tuilerien bewonen.

Bij koninklijke ordonnantie van den 17 dezer te Eu uitgevaardigd, is een groot aantal tot de zeemagt behoorende personen, welke zich gedurende de expeditie tegen Marokko onderscheiden hebben, in rangen bevorderd. De heeren *Hernoux* en *Montagniès de la Roque* zijn tot den rang van contreadmiraal verheven.

Het fransche smaldeel onder den admiraal *Lasusse*, hetwelk Portsmouth woensdag morgen verlaten had, is in den namiddag van dienzelfden dag te Cherbourg aangekomen.

Een dagblad beweert dat de Ministers, dewijl zij geenszins verlangen den heer *Dupetit-Thouars* spoedig te Parijs terug te zien, hem nieuwe instructien en eene veranderde reisroute hebben toegezonden.

— Het bedrag der engelsche kapitalen in fransche ondernemingen, voornamelijk in die der spoorwegen, wordt thans op meer dan honderd en vijftig millioen francs geschat.

— Volgens brieven uit Madrid, zou het huwelijk tusschen de koningin weduwe *Maria Christina* en den heer *Munoz*, die thans den titel van hertog van *Rianzares* voert, den 13 dezer aldaar zijn voltrokken.

[De Fransche post van eergisteren is heden niet aangekomen, en was gisteren ook te Brussel achterlijk.]

BRUSSEL den 22 october.

Heden is alhier de Zitting van 1844—1845 der Wetgevende Kamers met de gebruikelijke plegtigheden geopend. De Koning heeft daarbij de volgende rede uitgesproken:

„ MIJNHEEREN,

„ Ik heb het gewone tijdstip van uwe bijeenkomst vervroegd. Ik heb u in staat willen stellen om over de budgets te stemmen vóór den aanvang van het jaar waarop zij betrekking hebben, en om het onderzoek van verscheiden wetsontwerpen te voltooijen, met welke gij bezig waart gebleven.

„ Gij komt te midden van gelukkige omstandigheden bijeen. Ik kan niet anders dan mij geluk wenschen met de gevoelens van genegenheid en wederzijdsch vertrouwen, welke [illegible] verschillende Mogendheden besturen.

„ Gij hebt, in de voorgaande Zitting, omtrent de besluiten der voor vier jaren benoemde commissie van onderzoek uitspraak gedaan; de wet welke gij gestemd hebt zal eene gewigtige plaats in onze nationale wetgeving bekleeden.

„ De industriële verzoeken, welke gij aan de Regering verzonden hebt, zijn het onderwerp mijner ernstigste overweging geweest. Ik heb eenigen daarvan regt doen wedervaren; de maatregelen, welke ik gemeend heb te moeten nemen, zullen u voorgelegd worden; ik twijfel niet of zij zullen uwe goedkeuring verwerven.

„ Met behulp der handelspolitiek, welke gij hebt goedgekeurd, heb ik met de Staten van het Duitsche Tolverbond een verdrag van handel en scheepvaart gesloten, dat onze wederzijdsche belangen verzekert. Het onderzoek van dat verdrag zal het onderwerp uwer eerste overwegingen uitmaken.

„ Door een onlangs gesloten verdrag, is het postverkeer tusschen België en Groot-Brittanje op uitgebreider en voor den handel gunstiger grondslagen geregeld. De brievenport is verminderd, en voor de verzending der vreemde correspondentien zijn bijzondere voordeelen bepaald.

„ Een uitgebreid en liberaal entrepôt-stelsel zou, in vereeniging met nieuwe tegemoetkomingen voor den doorvoer, berekend zijn om tot de vermeerdering van onze betrekkingen met andere volken mede te werken; een wetsontwerp, hetwelk dit doel heeft, zal u worden aangeboden. Nog andere maatregelen zullen ter overweging overblijven, geschikt om onze veraf gelegen betrekkingen [illegible] te vermenigvuldigen.

„ De resultaten van den een oogenblik bedreigden oogst zijn voldoende geweest; geen uitzonderende maatregel schijnt noodzakelijk. De provinciale raden hebben zich bij voortduring met middelen bezig gehouden om tot ontginning der onbebouwde gedeelten van onzen grond te leiden; weldra zal het mogelijk zijn te bepalen welke hulp men van de Wetgevende Magt moet vragen.

„ In den loop der Maas zijn verbeteringen gebragt; de Regering stelt zich voor die achtereenvolgens bij de overige rivieren des Lands in te voeren.

„ De gewigtige werken, in Kempeland en Vlaanderen ondernomen, worden met ijver voortgezet.

„ De vermeerdering van den vervoer langs den spoorweg en de verhooging van het cijfer der ontvangsten hebben de verwachtingen overtroffen. Deze staat zou nog gunstiger kunnen worden door de voorwaarden van exploitatie te volmaken, welke de onvolkomen staat der linien en stations moeijelijk en kostbaar maakt.

„ Het wordt hoog noodig zich ook met de reorganisatie der middelen van vervoer, anders dan langs den spoorweg, bezig te houden.

„ U is eene wet, betrekkelijk de tractementen der leden van de regterlijke magt, aangeboden. De staat onzer financien zal u veroorloven de discussien over die wet, welker gepastheid gij met mij erkennen zult, niet langer uit te stellen.

„ Het bestuur der gevangenissen heeft reeds nuttige wijzigingen ondergaan. Ik begeer dat nieuwe maatregelen die zullen voltooijen.

„ Mijne zorg heeft de inrigtingen van weldadigheid niet vergeten. Mijn Gouvernement tracht daarin alle verbeteringen te brengen, welke de menschlievendheid eischt.

„ Uwe tusschenkomst zal, bij deze gelegenheid, vooral geëischt worden voor de hervorming der gestichten voor krankzinnigen.

„ U zullen voorstellen gedaan worden tot verbetering der gebreken, en tot aanvulling der gapingen, welke de ondervinding in zekere gedeelten der wetgeving heeft doen zien. Aldus zal trapswijze de herziening der wetboeken, welke door de Constitutie is voorgeschreven, bewerkstelligd worden.

„ Het leger, dat zoo belangrijke bestanddeel van ons nationaal aanwezen, vereischt al onze zorg. Met genoegen erken ik dat het door zijne verknochtheid, zijne krijgstucht, en den uitmuntenden geest die het bezielt, zich die bij voortduring waardig betoont. U blijft nog overig uitspraak te doen over de wetsontwerpen waarmede gij vroeger bezig waart, en die, voor zijne organisatie, van zoo groot gewigt zijn.

„ Eenige veranderingen in de wetten op de militie zijn noodzakelijk geworden; zij zullen u te gelijk met eene nieuwe wet op de organisatie der schutterijen worden voorgesteld.

„ De magt, welke gij mijn Gouvernement verleendet, hebben het, dank zij de meerdere vestiging van ons crediet, veroorloofd, met goed gevolg en zonder schokken twee groote finantiële operatien te volvoeren; zij hebben de vermindering van de rente en van het kapitaal der openbare schuld ten gevolge gehad.

„ Gij zult u, even als ik, geluk wenschen dat men geslaagd is de uitgaven met de ontvangsten in evenwigt te brengen; het voordeel, dat voor de schatkist uit de laatste leening en conversie der rente ontstaat, de toenemende opbrengst van den spoorweg en de verhooging van het cijfer van verscheiden takken van openbare ontvangst, hebben toegebragt om dit gelukkig evenwigt gemakkelijker te maken.

„ Echter zijn eenige pogingen noodzakelijk, om de nieuwe uitgaven, welke het openbaar belang zou kunnen eischen, te dekken, en om achtereenvolgens, door eene aanhoudende vermeerdering van hulpbronnen, tot de uitdelging der vlottende schuld en de verkrijging van een reservefonds te geraken.

„ Gij zult mij behulpzaam zijn om dit doel te bereiken, hetwelk eene wijze voorzorg ons beveelt te beoogen.

„ Mijnheeren, het Land kan vertrouwen in zichzelven hebben. Zijne beginselen van zedelijke werkzaamheid en stoffelijken voorspoed ontwikkelen zich onbelemmerd. Ik twijfel niet of deze gunstige toestand zal bevestigd en voltooid worden, door den steun, welken de Regering in uwe vaderlandslievende en getrouwe medewerking vinden zal."

De Koning is, zoo in als buiten de vergaderzaal, met veel geestdrift begroet.

'sGRAVENHAGE den 22 october.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is heden door den heer *Gevers*, voorzitter der Kamer gedurende de zitting van 1842 en 1843, geopend. De heeren *Tromp*, *van Nagell* en *den Tex* hebben kennis gegeven, dat zij, ten gevolge van ongesteldheid, of uit hoofde van andere redenen, verhinderd worden de vergadering bij te wonen.

Er worden twee commissien benoemd tot het onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw gekozen of herkozen leden. De eerste commissie, voor de leden uit Zuid- en Noord-Holland en Zeeland, wordt zamengesteld uit de heeren *de Man*, *Verwey-Méjan*, *Enschedé*, *Brouwer* en *Star Busmann*; de tweede commissie, voor de leden uit de overige provincien, uit de heeren *Gouverneur*, *van Rosenthal*, *Faber van Riemsdijk*, *Hinlopen* en *Boreel*.

De Commissien houden zich onmiddellijk met de aan haar opgelegde taak bezig en doen, na eenig verwijl, bij monde van de heeren *de Man* en *Gouverneur*, verslag over de in hare handen gestelde geloofsbrieven van de heeren mr. *J. L. A. Luyben*, mr. *J. A. Mutsaers* en mr. *L. D. Storm*, uit Noord-Braband; *E. W. van Dam van Isselt* en mr. *J. M. de Kempenaer*, uit Gelderland; mr. *P. C. Schooneveld* en *M. A. F. H. Hoffman*, uit Zuid-Holland; jonkh. mr. *H. Backer*, jonkh. mr. *P. van Akerlaken*, mr. *H. A. van Bleyswijk*, mr. *J. J. Uytwerff Sterling* en mr. *J. S. van Naamen*, uit Noord-Holland; jonkh. mr. *J. Snouck Hurgronje*, uit Zeeland; *W. R.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg*, uit Utrecht; mr. *N. van Heloma* en mr. *S.* baron *van Heemstra*, uit Vriesland; *J. H.* graaf *van Rechteren*, uit Overijssel; mr. *B. Wichers* en mr. *H. J. Modderman*, uit Groningen; mr. *G. Kniphorst*, uit Drenthe, en mr. *M. P. H. Strens*, uit Limburg.

De rapporteurs der beide Commissien deelen mede, dat de geloofsbrieven der opgemelde leden met de meeste naauwkeurigheid zijn onderzocht en alles is nagegaan wat tot de plaats gehad hebbende verkiezingen in betrekking staat. De Commissien waren eenstemmig van oordeel dat, daar een en ander overeenkomstig was met hetgene er bij de Grondwet of bij het reglement van orde wordt gevorderd, de Kamer tot de toelating van al de nieuw gekozen leden behoorde te besluiten, waartoe zij dan ook adviseerden.

De heer *Gouverneur* geeft, onderanderen, in zijn rapport kennis, dat bij het onderzoek der geloofsbrieven van den heer *de Kempenaer* gebleken is, dat die heer, in de vergadering der Staten van Gelderland, eerst bij eene derde stemming, met eene meerderheid van 40 stemmen van de 81 leden, die in de vergadering tegenwoordig waren, gekozen is; hebbende de baron *van Aylva van Pallandt* daarbij 39 stemmen bekomen; terwijl twee blanco-briefjes in de bus werden gevonden. De Commissie is echter eenstemmig van oordeel geweest, dat de blanco-briefjes van het getal der tegenwoordig geweest zijnde leden moesten worden afgetrokken, daar dit vraagstuk vroeger reeds bij herhaling een onderwerp van beraadslaging bij de Kamer heeft uitgemaakt, en daar men meende de beslissing der Kamer te moeten eerbiedigen.

Na het uitbrengen van deze rapporten vraagt de heer *van Goltstein* het woord, en zegt uit het laatste rapport vernomen te hebben dat de Commissie meende, dat de verkiezing van den tweeden afgevaardigde uit Gelderland moest worden goedgekeurd, omdat, naar haar oordeel, de Kamer door hare antecedenten zou gebonden zijn. De redenaar verklaart dat stelsel niet te kunnen aannemen. Het geldt hier alleen de vraag, of er goede gronden bestaan tot wettiging der plaats gehad hebbende verkiezing; vroegere besluiten kunnen hier niets afdoen. Hier moet men beoordeelen de gronden, waarop de benoeming berust, en of die al dan niet wettig zij. Men wordt daarbij als van zelf teruggevoerd op het stelsel der blanco-biljetten, dat zoo dikwerf aan de beoordeeling der Kamer is onderworpen geweest. Eene bloote herinnering aan vroeger aangevoerde gronden zal alzoo thans voldoende zijn, om zijn gevoelen te regtvaardigen. Het is hier de vraag, of de meerderheid bestaat uit de medestemmende, of wel uit de tegenwoordig zijnde leden? De redenaar is van dit laatste gevoelen. Het reglement nopens de uitoefening van het gezag en de magt der Provinciale Staten beslist zulks ook in dien geest. De redenaar meent, dat de gehouden verkiezing in Gelderland, waarvan thans de rede is, het bewijs oplevert der noodzakelijkheid, om geene verkiezing goed te keuren, die niet met volstrekte meerderheid van de aanwezig geweest zijnde leden is tot stand gekomen. Immers waar zich 40 stemmen voor den een en 39 voor den anderen verklaren, daar is het noodzakelijk, dat de vergadering der Staten in de gelegenheid gesteld worde, nogmaals van haar gevoelen te doen blijken, of de niet medegestemd hebbende leden tot het doen eener keus te noodzaken, of andere leden, die afwezig geweest zijn, in eene volgende zitting daartoe te roepen.

Aangezien er verschil van gevoelen bestaat, stelt de President voor, het punt der toelating van den heer *de Kempenaer* nader te behandelen en de overige gekozen leden toe te laten, met uitzondering echter van den heer *van Rechteren*, die kennis gegeven heeft dat hij voor alsnog niet de gevorderde eeden in handen des Konings heeft afgelegd. — De Kamer besluit dien overeenkomstig.

De nieuwe leden nemen dienvolgens zitting, terwijl de heer *Gevers* den voorzittersstoel verlaat, en dien inruimt voor den heer *Luyben*, president der vorige Zitting, en die tot de herkozen leden behoorde.

De Voorzitter stelt thans voor, het punt nopens de toelating van den heer *de Kempenaer* dadelijk in behandeling te brengen.

De heer *Luzac* merkt op, dat de Vergadering zoo even besloten heeft deze zaak tot eene volgende zitting uit te stellen.

De Voorzitter zegt dat er wel bepaald is dat die zaak nader zal worden behandeld, doch niet of dit op een volgenden dag zal plaats hebben.

Eenige leden het gevoelen van den heer *Luzac* ondersteunende, wordt dit punt in omvraag gebragt en met 39 tegen 14 stemmen besloten dadelijk over de al of niet toelating te beraadslagen.

Tegen eene dadelijke behandeling verklaren zich de heeren *Backer*, *Storm*, *Uytwerff Sterling*, *van Heeckeren*, *Cost Jordens*, *Thorbecke*, *Luzac*, *Anemaet*, *Hinlopen*, *de Monchy*, *Gouverneur*, *Boreel van Hogelanden*, *Faber van Riemsdijk* en *Corver Hooft*.

De heer *Gouverneur* licht thans nader het gevoelen der Commissie toe. Het eenstemmig gevoelen der Commissie was op de antecedenten der Kamer gegrond. De Commissie achtte zich daardoor wel niet gebonden, doch zij vond te meer grond voor haar gevoelen, naardien, bij de herziening van het reglement van orde der Kamer, dit vraagstuk mede breedvoerig ter sprake is gekomen, en er toen beslist is geworden, dat de blanco-biljetten van het getal tegenwoordig zijnde leden moesten worden afgetrokken. Ook bij andere gelegenheden is dit punt dikwerf te berde gebragt, en steeds is het op gelijke wijze beslist geworden. De Commissie meende eerbied voor deze herhaalde beslissing te moeten hebben, en achtte het bovendien wenschelijk, dat deze questie, welke onuitputtelijk schijnt te zijn, eens tot een einde kome.

De heer *van Goltstein* licht nog nader zijn gevoelen toe en meent een nieuw aangevoerden grond der Commissie te moeten bestrijden, dat namelijk het reglement van orde der Kamer het punt der blanco-biljetten in den geest der Commissie zou hebben beslist. Dat reglement moge voor deze Vergadering gelden, doch het heeft geene kracht van wet voor de Provinciale Staten. Het reglement van die Vergadering bevat juist eene andere bepaling. Het houdt in, dat elke beslissing worde genomen bij meerderheid van stemmen der tegenwoordig zijnde leden. Hierdoor wordt het punt onbetwistbaar uitgewezen. — Door eene meerderheid van 40 tegen 39 stemmen met twee blanco-briefjes, bestaat er geene stellige verklaring der Vergadering. Wat ware eenvoudiger geweest, dan eene nieuwe keus te doen. Dan had men de beide onzekere leden welligt uitgelokt om mede te stemmen. Of wel had men de stemming tot een volgenden dag kunnen

uitstellen, wanneer er door de aankomst van andere leden eene meer beslissende stemming zou kunnen plaats gehad hebben.

De heer *Luzac* ziet zich in eene moeijelijke stelling, naardien hij 290 jaaren den heer *de Kempenaer* als lid der Vergadering zitting zag nemen. De komst van dien man in deze Vergadering moet hem toch ten hoogste aangenaam wezen; van eenen man, die voorzeker het sieraad van de Vergadering zal uitmaken. Doch hoe gaarne hij dit ook wilde, mag hij niet tegen zijn gemoed spreken, en moet hij verklaren, sedert voorleden jaar niet van gevoelen veranderd te zijn. Hoe veel eerbied hij ook voor de beslissingen der Kamer hebbe, kan die eerbied zich niet uitstrekken, om door die besluiten gebonden te worden, vooral niet wanneer de questie in naauw verband met grondwettige bepalingen staat. Men leest daarin, dat de stemming plaats heeft bij gesloten briefjes, dat is ingevulde briefjes, en geene enkele stukjes papier. Dit bewijst dat de voorgestelde behandeling der zaak niet de juiste is. De redenaar vereenigt zich overigens ten volle met het lid uit Utrecht.

De heer *Faber van Riemsdijk* ontwikkelt nog nader het gevoelen van de Commissie tot het onderzoek der geloofsbrieven, waartoe hij behoord heeft, dat vroegere besluiten der Vergadering geëerbiedigd dienen te worden. Daardoor is het alleen mogelijk, nuttelooze discussien af te snijden en voor te komen. De redenaar verdedigt de herhaaldelijk door de Kamer genomen beslissing, dat de blanco-briefjes, als niet geldig, van het getal aanwezige leden moeten worden afgetrokken. Er bestaat toch geen middel om hen, die blanco-briefjes in de bussen werpen, tot invulling derzelve te noodzaken; er bestaat zelfs bijna geene mogelijkheid, om te ontdekken, wie de blanco-briefjes in de bussen hebben gestoken. Door hunne niet deelneming aan de derde en laatste stemming, geven de leden, die blanco-briefjes in de bus werpen, een blijk, dat zij niet verkiezen aan de genomen wordende beslissing deel te nemen, en dat zij zich onderwerpen aan het besluit, door de meerderheid te nemen. De Provinciale Staten van Gelderland hebben de blanco-briefjes ter zijde gesteld; zij hebben verklaard, dat de heer *de Kempenaer* wettig was verkozen. De Staten hebben derhalve het stelsel omhelsd, dat de Tweede Kamer bij haar reglement van orde heeft aangenomen. De spreker meent, dat er ook aan de grondwettelijke bepalingen allezins is voldaan.

De heer *Thorbecke* deelt de meening van de heeren *van Goltstein* en *Luzac*. Wanneer er bij eene derde, dat is de beslissende stemming, geene volstrekte meerderheid bestaat, dan is er geen uitslag verkregen; dan is er geene keus geschied.

Ter stemming overgegaan zijnde, is met eene meerderheid van 42 tegen 11 stemmen tot de toelating van den heer *de Kempenaer* besloten.

Tegen hebben gestemd de heeren *Storm, van Heemstra, Kniphorst, Romme, Thorbecke, Luzac, Anemaet, de Monchy, Verwey-Méjan, van Goltstein* en *Luyben*.

Daarna is er overgegaan tot de verkiezing van drie candidaten voor het voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren *van Dam van Isselt, Menso, de Jong* en *van Bleyswijk*.

Tot de verkiezing van den eersten candidaat hebben er twee stemmingen plaats. Bij de eerste stemming erlangt de heer *van Akerlaken* 24 stemmen, *Bruce* 15, *Verwey-Méjan* 8, *van Goltstein* 2, *van Rosenthal* 2 en *Corver-Hooft*, *Backer* en *Luzac* elk ééne stem. — Bij de tweede stemming verwerft de heer *van Akerlaken* 30 stemmen, *Bruce* 18, *Verwey-Méjan* 5 en *Corver-Hooft* ééne stem.

Tot de verkiezing van den tweeden candidaat wordt slechts ééne stemming gehouden. Daarbij verkrijgt de heer *Bruce* 35 stemmen, *Verwey-Méjan* 8, *Corver-Hooft* 2, *Luzac* 2 en *van Goltstein, Snouck Hurgronje, Schooneveld, Enschedé, Gouverneur, van Dam van Isselt* en *Romme* ééne stem.

En tot de verkiezing van den derden candidaat heeft er almede slechts ééne stemming plaats, waarbij de heer *Luyben* 49 stemmen op zich vereenigt, *Verwey-Méjan* 2, *Star Busmann, Romme* en *Enschede* elk ééne stem.

Dienvolgens zijn tot candidaten voor het voorzitterschap gekozen de heeren jonkh. mr. *P. van Akerlaken*, eerste candidaat; mr. *G. J. Bruce*, tweede candidaat, en mr. *J. L. A. Luyben*, derde candidaat.

Welke lijst van candidaten aan Z. M. den Koning zal worden aangeboden door eene daartoe benoemd wordende Commissie, bestaande uit de heeren stemopnemers hierboven vermeld, benevens de heeren *van Sasse van IJsselt, Duymaer van Twist, van Panhuys* en *Michiels van Verduynen*.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de Vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

De Commissie, door de Tweede Kamer op heden benoemd, tot het aanbieden van de lijst van drie candidaten voor het voorzitterschap der Kamer, gedurende de tegenwoordige Zitting, zal morgen bij Z. M. den Koning worden toegelaten, om haren last te volbrengen.

Men verwacht, dat de Tweede Kamer overmorgen, donderdag, weder vergaderen zal; dat alsdan van de keus des Konings zal worden kennis gegeven; dat de nieuwe voorzitter zijne betrekking zal aanvaarden, en dat vervolgens de werkzaamheden der Kamer een aanvang zullen nemen, als: 1°, het zamenstellen der afdeelingen voor de eerste twee maanden; 2°, het benoemen van eene Commissie, tot het ontwerpen van een adres in antwoord op de Troonrede; 3°, het benoemen van eene Commissie tot de verzoekschriften enz. Voorts verneemt men, dat er in die zitting onderscheiden wetsontwerpen zullen aangeboden worden.

— Bij besluiten van den 18 dezer heeft Zijne Majesteit aan jonkh. *H. E. van Panhuys*, procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Limburg, en aan jonkh. *J. E. P. E. Gericke van Herwijnen*, gouverneur van Limburg, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van ridder der orde van den Rooden Adelaar, aan den eersten van de 3de klasse, en aan den laatsten van de 2de klasse, hun door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

Bij besluit van 19 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden;

Aan *G. Meerman* Dz., op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester en secretaris der gemeente Geldermalsen; tot secretaris der gemeente Voorburg, in plaats van wijlen *J. Mulder*, te benoemen *A. W. Mulder*; aan *G. van Maaiwaal*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Gouderak; aan *J. Wildschut*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als secretaris der gemeente Jisp, en in zijne plaats tot zoodanig te benoemen *A. Wildschut* Jz.; tot secretaris der gemeente Biervliet, in plaats van *C. C. Altena*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen *G. Baerts*; tot burgemeester der gemeente Oosterland en Sint Jansland, in plaats van *E. E. Schutter*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen *T. Brouwer*, assessor aldaar; tot burgemeester der gemeente Jutphaas, in plaats van wijlen *C. Schaly*, te benoemen *G. van Dorssen*, assessor aldaar; tot secretaris der grietenij Tietjerksteradeel, in plaats van *A. Alena*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen mr. *A. Terf*; tot grietman der grietenij Haskerland, in plaats van jonkhr. mr. *P. B. J. Vegilin van Claerbergen*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen mr. *G. W. C. D.* baron *thoe Swartzenberg en Hohenlansberg*; tot burgemeester van Stad Steenwijk, in plaats van mr. *J. Cornelissen*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen *A. J. Scrinerius*, burgemeester en secretaris der gemeente Steenwijkerwold, ten einde die onderscheiden betrekkingen gelijktijdig te bekleeden; tot burgemeester der gemeente Berg en Terblijt, in plaats van wijlen *J. B. Daemen*, te benoemen *J. Dobbelsteyn*, assessor aldaar, en tot burgemeester der gemeente Bunde, in plaats van wijlen *J. Vossen*, te benoemen *J. N. Nelissen*, assessor aldaar.

Z. M. heeft benoemd, tot mede-commissaris voor de vereffening der boedels onder beheer van de voormalige wees- en momboir-kamer te Alkmaar, den heer *J. Bakker* Kz., koopman aldaar.

Bij besluit van den 20 dezer heeft Zijne Majesteit aan dr. *C. F. Donnadieu*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kapitein bij de dienstdoende schutterij te Delft, en voorts bij die schutterij benoemd: tot kapitein *C. J. Canters*, thans 1ste luitenant, en tot 1sten luitenant mr. *J. E. Valeton*, thans 2de luitenant.

Bij besluit van den 19 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan *J. W. Hendriks* een eervol ontslag te verleenen als 1ste luitenant bij de dienstdoende schutterij te Enschedé, uit hoofde van verandering van woonplaats, en tot 2den luitenant bij de dienstdoende schutterij te Enschedé te benoemen *A. W. Storm van 's Gravezande*.

Z. M. heeft aan den luitenant ter zee der 2de klasse *J. de Rooy*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend.

Door Z. M. is, bij besluit van den 14 dezer, goedgekeurd het uitgebragt beroep door den kerkeraad der hervormde gemeente van St. Anthoniepolder, onder de classis van Dordrecht, op den candidaat *S. W. la Lau*, tot predikant bij die gemeente.

Door Z. M. is, bij besluiten van den 10 dezer, vergund het bestaan van Christelijk afgescheiden gemeenten, te Zevenhuizen (provincie Groningen), bestuurd volgens het reglement der Christelijke afgescheiden gemeente te Groningen; te Dragten, en te Beetgum en Menaldum (provincie Vriesland), allen bestuurd volgens het reglement der Christelijke afgescheiden gemeente te Minnertsga, en te St. Philipsland (provincie Zeeland), bestuurd volgens het reglement, bij het adres overgelegd.

Men verneemt, dat de Hervormde ingezetenen der buurtschap de Zandpoort (prov. Noord-Holland), door Z. M. tot eene afzonderlijke kerkgemeente zijn verklaard.

— Naar verzekerd wordt, is de vernieuwde aanvraag tot concessie voor het asphaltspoor door Z. M. voor berigt en advies aan heeren Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ingezonden.

— Bij koninklijk besluit van den 11 dezer (Staatsblad n.° 50) is bepaald: 1°, dat op den Nederlandschen Kauter, gemeente Klinge, district Hulst, provincie Zeeland, voor het dagelijksch gerijf der grensbewoners, zal worden gevestigd een kantoor van expeditie en betaling voor de in- en uitgaande regten en accijnsen; 2°, dat dien ten gevolge de bij besluiten van den 12 junij 1839 (Staatsblad n.° 22) en 14 november 1840 (Staatsblad n.° 73) bepaalde routes of heerebanen, de Molenstraat en de Hoogegeest, loopende van de Vlaamsche Klinge tot aan de herberg *de Roskam*; de binnenweg van de Kapellebrug naar het dorp St. Jan Steen, en de weg van St. Jan Steen over den Steenschendijk, zullen worden ingetrokken, en die omschreven als: de straatweg van Nicolaas naar Hulst zal gewijzigd worden als volgt: de straatweg van St. Nicolaas over Kapellebrug naar Hulst; terwijl, bij de oprigting van bovengenoemd kantoor, de volgende nieuwe weg als heerebaan zal worden gebezigd: de aarden weg, bekend onder den naam van Kauterdijk, loopende van Kieldrecht tot aan den Nederlandschen Kauter.

— Naar men verneemt, is van wege het hooge bestuur last gegeven aan de daartoe bevoegde ambtenaren, om een stipt toezigt te doen houden op de naleving van het arrêté van 27 Priarial, jaar IX, alhier in der tijd executoir verklaard, waarbij ten strengste, op de daarbij bedreigde boete van *f* 75 tot *f* 150, aan ondernemers van openbare rijtuigen en alle aan de administratie der posterijen vreemde personen verboden wordt, om brieven en pakjes mede te brengen, welke één nederlandsch pond of daar beneden wegen.

— Den 18 dezer is voor het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland, kamer van strafzaken, behandeld de zaak van *L. J. de Gelder*, beschuldigd van het opzettelijk vernietigen van acten van het openbaar gezag, als mede van valschheid in publiek geschrift, door het vervaardigen van eenen valschen als van eenen openbaren ambtenaar afkomstigen brief, het daaronder plaatsen van eene valsche naamteekening, en het, des bewust, gebruik maken daarvan.

Na voorlezing der acte van beschuldiging, hebben de getuigen, in deze zaak gedagvaard, al de daadzaken, in de acte van beschuldiging vervat, voor zoo veel die hen betroffen, met eede bevestigd.

De advocaat-generaal *Piepers* heeft vervolgens tegen den beschuldigde gerequireerd de straf van eerloosverklaring, vijf tot vijftien jaren tuchthuisstraf en geldboete van *f* 50. Mr. *Wintgens* heeft daarop de verdediging voorgedragen, waarna de Advocaat-Generaal heeft gerepliceerd. Nadat hierop door mr. *Wintgens* was gedupliceerd, heeft het Hof de uitspraak bepaald op den 25 dezer.

— Door het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland zijn ll. vrijdag de personen van *W. T.......* en *J. M. L.......* schuldig verklaard aan misdadige deelneming tot het in omloop brengen van verminkte en geschonden zilveren nationale muntspecien, en dienvolgens veroordeeld, ieder tot geeseling en brandmerk, met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt, met de letters T. P. en confinement in een rasp- of tuchthuis voor den tijd van vijftien jaren, als mede in de kosten.

— Met 1 november aanstaande zal buiten dienst gesteld worden de brik DE GIER; zullende, ter versterking der zeemagt in Oostindië, van dien dag af, in dienst gesteld worden de schoener DE HUZAAR, en zulks onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse *F. Sluyter*.

'S GRAVENHAGE den 23 october.

Men verzekert dat Z. M. de Koning heden het middagmaal zal gebruiken bij den heer Minister van Buitenlandsche Zaken. Tot nog toe was deze onderscheiding voor zoo ver wij weten, nog aan niemand der Ministers ten deel gevallen, met uitzondering alleen van den minister van Staat, vice-president van den Raad van State, baron *van Doorn van Westcappelle*.

— Heden middag ten 12 ure heeft de Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan Z. M. den Koning van de opgemaakte lijst van candidaten voor het voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige Zitting, hare taak volbragt en de bedoelde lijst aan Hoogstdenzelven onderworpen. Men verneemt dat de Koning geantwoord heeft, zich onmiddellijk met het doen eener keus te zullen bezig houden.

Morgen zal de Kamer eene zitting houden, waarin onderanderen de plaats gehad hebbende keus zal worden kenbaar gemaakt en de nieuwe voorzitter zijne betrekking zal aanvaarden. Men verzekert heden namiddag, dat 's Konings keus gevallen is op den eersten candidaat, jonkh. mr. *P. van Akerlaken*.

— Onder de veelvuldige requesten, die bereids aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn rondgedeeld, betrekkelijk het aangekondigd ontwerp van wet, houdende het tarief op den in-, uit- en doorvoer, treft men er een aan van de kooplieden en handelaren in boter en kaas, gevestigd te Rotterdam, waarbij zij het van hunnen pligt en in het belang van handel en veeteelt rekenen, Hun Ed. Mog. eerbiedig eenige, naar zij vermeenen, gegronde bedenkingen voor te dragen, betrekkelijk de belasting op den uitvoer der artikelen boter en kaas, zoo als die bij gemeld tarief wordt vastgesteld. De requestranten hebben met de meeste verwondering opgemerkt, dat in gezegd tarief de bestaande belasting op den uitvoer van inlandsche gemaakte boter en kaas behouden is. Zij durven met vertrouwen beweren, dat zij noch in de beginselen van vrijheid van handel, noch in die van bescherming eener vaderlandsche industrie, welke de Regering bij hare memorie van toelichting zegt voor te staan, eenige reden hebben kunnen vinden, welke de voortdurende bezwaring van zoo belangrijke vaderlandsche voortbrengselen bij den uitvoer zouden kunnen wettigen of aanraden, vermits het wel zeker zijn zal dat, het zij men de beginselen van een tarief van in- of uitgaande of doorvoer-regten beoordeele uit het oogpunt van handelsvrijheid, het zij men die beschouwe met den wensch naar bescherming van vaderlandsche nijverheid, in beide gevallen de regten op den uitvoer van eigen producten gesteld als zeer wezenlijke bezwaren zullen moeten worden aangemerkt. Zij zijn van oordeel, dat de bestaande en nu weder voorgestelde regten op den uitvoer van de beide hoofdvoortbrengselen van dit Land, namelijk boter en kaas, eene allerverderfelijkste strekking hebben, daar zij eensdeels den handel in deze belemmeren door eene verhooging van onkosten, en dienvolgens de vermindering van kans om in de buitenlandsche markten met vreemde boter en kaas te concurreren, en anderdeels eene vermindering van uitvoer van zelve nadeelig op de productie dier artikelen en de binnenlandsche markt moet terug werken. Deze voorgestelde regten moeten te meer de bevreemding van een ieder opwekken, wanneer men overweegt, op welke geheel andere en waarlijk vrijzinnige wijze de Regering andere voortbrengselen van den vaderlandschen grond, namelijk vlas en meekrap, welke bij het nieuwe tarief op den uitvoer zijn vrijgesteld, heeft behandeld, zoodat bij deze vergelijking zich als van zelve de vraag opdringt, uit welken hoofde men voorgesteld heeft de laatste artikelen zooveel te bevoordeelen boven de eerste. De verzoekers meenen, om deze ongelijkheid van behandeling, namelijk ontlasting aan de eene, belasting aan de andere zijde, te meer te doen uitkomen, de aandacht slechts te behoeven te vestigen op het meerder belang, hetwelk aan den uitvoer van boter en kaas, dan aan dien van vlas en meekrap, verbonden is, daar het zeker is dat de uitvoer der beide laatste artikelen nog geene zes millioenen gelds jaarlijks bedraagt, terwijl het uit de bij het verzoek gevoegde opgaaf authentieke opgave geputte staten van den uitvoer van boter en kaas gedurende de jaren 1841-1843 zal blijken, dat die uitvoer jaarlijks ongeveer twaalf millioenen guldens beloopt. De verzoekers geven te kennen, dat de onregtvaardigheid, in het behouden der op den uitvoer van boter en kaas bestaande belasting te meer in het oog valt, wanneer men bedenkt, dat het maken der boter en kaas nog bovendien bezwaard is met den accijns, leges en zegelgelden op het zout, hetwelk tot de vervaardiging van kaas en boter gebezigd wordt, van welke belasting de nijverheid van boter- en kaasmaken geene restitutie bij den uitvoer geniet, niettegenstaande deze accijns, leges en zegelgelden te zamen voor het zout, hetwelk voor de uit te voeren boter wordt gebruikt, de aanzienlijke som van *f* 73,000, en voor de uit te voeren kaas de som van *f* 104,000 in de schatkist doet vloeijen. Zij brengen bij, dat het te meer gewaagd en uitermate schadelijk mag genoemd worden, den uitvoer van boter en kaas in de tegenwoordige tijdsomstandigheden met het bedrag van eene tonne gouds, zijnde het beloop der voorgestelde uitgaande regten, te blijven bezwaren, nu deze beide artikelen in de buitenlandsche markten, wel voornamelijk in Engeland (hunne hoofdmarkt), geduchte en steeds in kracht toenemende mededingers gevonden hebben in de amerikaansche boter en kaas, voornamelijk in de laatste, welke mededinging den uitvoer van die beide artikelen uit ons Land naar Engeland in slechts drie jaren tijd, voor millioenen guldens heeft doen verminderen. Hieruit blijkt, huns bedunkens,

ontegensprekelijk, welke onverantwoordelijke handelwijze het zou mogen worden genoemd, juist in deze moeijelijke omstandigheden, eigenwillig den uitvoerhandel in boter en kaas te blijven bezwaren, nu de geringste belasting daarop gelegd dadelijk een voordeel wordt voor onze mededingers in deze artikelen, de Amerikanen, en men veilig het ten dezen aanzien voorgestelde tarief als niet ten onzen behoeve, maar ten hunnen voordeele ingerigt kan beschouwen. Bovendien houden zij het voor zonderling en onbedacht, dat men, niet in aanmerking nemende de zeer hooge regten, welke vreemde Staten op den invoer van boter en kaas hebben gelegd, van onze zijde nog daarenboven voortgaat den uitvoer dier artikelen te bezwaren. Zij hopen, dat de Kamer eindelijk voorzeker niet uit het oog zal verliezen, dat er voor ons Land niet alleen voordeel in, maar noodzakelijkheid van uitvoer onzer boter en kaas bestaat, daar slechts een derde der hier te Lande gemaakt wordende kaas in ons Vaderland wordt geconsumeerd, zoo dat twee derden der boter en zeven achtsten der kaas moet worden uitgevoerd, bij gebreke van welken uitvoer niet alleen de handelaar, maar wel voornamelijk de landman ontzettende verliezen zou ondergaan. De verzoekers schromen derhalve niet, in het bewustzijn en bij de treurige ondervinding dat betrekkelijk geringe en gemakkelijk weg te nemen bezwaren zoo menigwerf het langzaam verkwijnen en eindelijk verval van voor ons Land voordeelige handelstakken hebben veroorzaakt, de Kamer met ernst, met den meesten ernst, onder het oog te brengen, dat de voorgestelde regten op den uitvoer van boter en kaas den bloei van eenen reeds met vele gevaren kampenden tak van volksbestaan en handel zullen ondermijnen en doen verwelken, maar tevens, dat men in den tegenwoordigen staat des handels, in welken men met krachtige en ijverige mededingers te worstelen heeft, bij zulk eene handelwijze zou moeten wanhopen te herwinnen, hetgene door eigene schuld reeds is te loor gegaan. Ten slotte verzoeken zij derhalve, dat de boter en kaas van alle regten van uitvoer worden vrijgesteld.

— De Minister van Marine heeft de daarbij belanghebbenden verwittigd, dat zijne gewone audientie op vrijdag den 25 dezer geen plaats zal hebben.

— Naar men verneemt heeft de Hooge Raad, saturdag den 5 dezer, eene zeer langdurige algemeene vergadering gehouden over het advijs, door Z. Exc. den Minister van Justitie, namens den Koning, aan dit collegie gevraagd, ten aanzien van de te verleenen gratie aan *H. van Luik* en *H. Fox*, die door het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland tot de doodstraf zijn veroordeeld. Men zal zich herinneren, dat die lieden halstarrig weigeren, zich om genade tot den Koning te wenden; dat dienvolgens de heer Procureur-Generaal bij het provinciaal geregtshof bereids de noodige bevelen had gegeven, tot het doen ten uitvoer leggen der doodstraf; doch dat de Koning, die door menschlievende gevoelens, hem eigen, gedreven, de uitvoering der doodstraf tot slechts zeer enkele buitengewone gevallen wenscht bepaald te zien, bevelen deed geven, om de voltrekking der vreeselijke straf te schorsen. Ten gevolge daarvan zijn aan den Hoogen Raad de vragen onderworpen: 1°, of het Hoofd van den Staat het regt heeft om, zonder dat de veroordeelden zulks vragen [illegible], aan hen gratie of vermindering van straf te verleenen; en 2°, of er in casu termen bestonden om aan de beide veroordeelden genade voor de doodstraf te schenken.

Deze gewigtige vragen zijn, naar men wil, aan de heeren Procureur-Generaal van den Hoogen Raad en van het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland onderworpen. De gevoelens dier hooge magistraatspersonen moeten, naar men zegt, zeer uiteenloopen, doch daarin overeenkomen, dat er in allen gevalle geene redenen bestonden om aan *H. Fox* genade te verleenen; maar wel aan *van Luik*, die alleen, ten gevolge der herhaling van misdaad, tot de kapitale straf is veroordeeld.

Men verneemt, dat de Hooge Raad eene zeer langdurige zitting over deze aangelegenheid heeft gehouden, en dat ook daar de gevoelens zeer verschilden; maar dat de groote meerderheid van oordeel is geweest, dat alle vermindering van straf als gratie moet beschouwd worden en deze derhalve tot de magt des Konings behoorde; dat de doodstraf de zwaarste straf zijnde, alle verandering in andere straffen als vermindering, en alzoo als gratie, moet worden aangemerkt; en eindelijk, dat de Koning, zonder dat de veroordeelden daartoe aanzoek doen of schuld bekennen, algeheele gratie, of mitigatie van straf, kan verleenen.

Ook zou, naar men wil, de Hooge Raad het gevoelen van de heeren Procureurs-Generaal deelen, dat er termen aanwezig zijn, om alleen de straf, tegen *van Luik* uitgesproken, te veranderen.

Een en ander zijn de meest in omloop zijnde geruchten. Men ziet met belangstelling den uitslag der overwegingen van Z. Exc. den Minister van Justitie te gemoet, waarna 's Konings beslissing volgen zal.

ROTTERDAM den 23 october.

Het heeft Z. M. den Koning goedgunstig behaagd, voor Hoogstdeszelfs bijzondere rekening, eene gratificatie toe te kennen aan de uitgave van den bundel gedichten, betiteld *Poëzij*, uit te geven bij de boekhandelaars *Mensing en van Westreenen*, als bijdrage ten behoeve van een orgel in de nieuw te bouwen Zuiderkerk der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente alhier. Ook Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden heeft voor eenige exemplaren van dien bundel gelieven in te teekenen.

— Men meldt uit Amsterdam, van den 22 dezer: De nieuw gebouwde stoom-sleepboot *de IJstroom*, van 60 paardenkrachten, bestemd tot het slepen van alle schepen en vaartuigen op het IJ en over Pampus, varende onder bestuur van de heeren *J. R. Boelen en Zonen*, *P. Kraay c. s.*, begon eergisteren hare dienst met het slepen, van de Willemsluis naar de Oosterdoksluis, van twee groote Oostindievaarders, ieder groot circa 800 tonnen, kortelings uit Java teruggekeerd; de eene toebehoorende aan den heer *B. Kooy* Jz., genaamd *Waterloo* en gevoerd door kapitein *S. van Duyn*, en de andere aan de heeren *Boissevain en Kooy*, genaamd *de Amstel*, kapitein *W. R. Menkman* Jr. Deze nieuwe onderneming is, als zeer nuttig en doeltreffend voor handel en scheepvaart, ten hoogste aanprijzenswaardig.

— De vereenigde commissie tot de thans te Amsterdam plaats hebbende tentoonstelling van kunstwerken door levende meesters heeft ter kennis van alle belanghebbenden gebragt, dat die tentoonstelling, welke in den laatsten tijd met vele schoone stukken, ook van vreemde kunstenaren, is verrijkt, nog eenige dagen verlengd is, en alzoo uiterlijk en volstrektelijk zal gesloten worden op donderdag den 31 dezer maand.

— Donderdag avond is in de Hervormde Nieuwekerk te Amsterdam het gewone jaarlijksche verslag uitgebragt omtrent den staat van het Nederlandsche Bijbelgenootschap en van de Amsterdamsche afdeeling in het bijzonder. De weleerw. heer *Weiland*, predikant bij de Hervormde Gemeente aldaar, bragt als lid van het hoofdbestuur dit verslag uit. Het hoofdzakelijke van dit verslag kwam hierop neder: Gedurende het laatste genootschappelijk jaar, van 1 mei 1843 tot 1 mei 1844, waren de toestand en de werkzaamheden van het genootschap gezegend geweest. Er waren in dien tijd uitgedeeld niet minder dan 15,124 bijbels en nieuwe testamenten. De inkomsten hadden bedragen *f* 50,029. Behalve eene som van *f* 1000, bestemd voor het vaste kapitaalfonds des genootschaps, was aan giften en erfmakingen ontvangen *f* 8968. De uitgaven hadden beloopen *f* 46,883, zoodat er een niet onaanzienlijk batig saldo overblijft. Deze gunstige uitkomst had men te danken, behalve aan de vermelde buitengewone ontvangsten van giften en legaten, aan besparing op de drukloonen der uitgedeelde bijbels. Wat de Amsterdamsche afdeeling in het bijzonder aangaat, was er aan bijdragen ontvangen eene som van *f* 8467, terwijl aan de behoeftigen binnen die stad was uitgedeeld een getal van 2432 bijbels en nieuwe testamenten. Bij deze gelegenheid herinnerde de spreker, dat in de laatste 25 jaren te Amsterdam alleen de ontvangsten te zamen hadden bedragen *f* 247,689, en het getal der verspreide bijbels 49,709 had beloopen. Loffelijk werd het genootschap in zijne bedoelingen bij voortduring ondersteund door de bijbelvereenigingen. Zoo had die, welke hare zorgen uitsluitend aan zeelieden wijdt, uitgereikt 527 nederduitsche bijbels en nieuwe testamenten en 217 in vreemde talen. Zij had van belangstellende zeelieden ontvangen, ten behoeve der inrigting, eene som van *f* 356. Deze vereeniging had, gedurende de voormelde 25 jaren, in het geheel uitgereikt 17,838 bijbels en ontvangen *f* 4457. Ook buiten 's Lands, voornamelijk in onze kolonien, waren de werkzaamheden des genootschaps belangrijk, bijzonder te Curaçao, doch vooral in Oostindië.

— Den 17 dezer had te Groningen de jaarlijksche vergadering van de afdeeling Groningen van het Nederlandsche Bijbelgenootschap plaats. Eerst werd ten 12 ure eene bijeenkomst van de leden gehouden, waarin een verslag werd gedaan van wege het bestuur der afdeeling, een verslag van de afgevaardigden ter algemeene vergadering van het geheele Genootschap, in julij te Amsterdam gehouden, rekening van den thesaurier, berigt van den bibliothecaris en keus van nieuwe bestuurders. In het verslag, van wege het bestuur der afdeeling gedaan, werd opgemerkt en aangewezen, dat het Bijbelgenootschap een genootschap is hetwelk met den tijd voortgaat.

Indien het zich, zoo werd er gesproken, bij de eerst bepaalde denkbeelden en vormen stijfzinnig beperkt had gehouden, het zou misschien gedurig mindere medewerking gevonden, zeker niet zoo veel belangstelling erlangd hebben, en dien opgewekten geest en dat leven missen, dat het thans bezielt en tot een der uitnemendste, welligt tot het allergezegendste godsdienstig genootschap maakt. Is men toch alleen begonnen met het inzamelen van gelden en het verspreiden van den Bijbel binnen en buiten 's lands, al ras begon men te gevoelen, en in de laatste jaren vooral heeft men steeds levendiger beseft, dat met bijbelverspreiding ook gepaste bijbelaanbeveling en verstandige bijbellezing moest bevorderd worden, zou men het ware christelijke doel bereiken, om door den Bijbel de menschen tot Christus en tot God te brengen. Van daar, dat al spoedig de, in grootere steden vooral, opgerigte bijbelvereenigingen niet slechts de behoefte aan Bijbels opgespoord en de medewerking ter vervulling daarvan bevorderd hebben, maar ook de onkundigen tot lezing des Bijbels hebben opgewekt en hun doeltreffende aanwijzing gegeven, om dat boek der Goddelijke openbaring regt te lezen en te verstaan. En naar mate men meer bij ondervinding leerde, hoeveel hiertoe behoort, heeft men ook meerdere middelen ter hand genomen, om zulks te bevorderen. Allengskens zijn er in grootere en kleinere steden, op vele dorpen zelfs, zondagscholen opgerigt, om onkundigen en verwaarloosden te leeren lezen, bijbellezen, verstandig en vruchtbaar lezen van dit boek der boeken. Zelfs kennen wij nu in de laatste jaren ook bijbel-catechisatien en, onder ons hier ter stede en in eenige weinige andere plaatsen, opzettelijke bijbellezingen, ingerigt om de armen het Evangelie te doen verstaan en ter harte nemen.

Hierop werd nog in vele andere proeven en bijzonderheden ontwikkeld en bevestigd, dat het Bijbelgenootschap ook nog in het laatste jaar in menig opzigt begonnen was, zich van nieuwe gelegenheden des tijds te bedienen, ter bevordering van zijn doel, en zoo kwam het bestuur tot de slotsom, dat het Bijbelgenootschap, gelijk het tot nu toe getracht heeft, zoo ook thans nog gezind is, niet om allerlei nieuwe denkbeelden en voorslagen onberaden op te volgen, maar evenmin om stijfzinnig aan vroegere begrippen en vormen vast te houden, ten koste van waren vooruitgang en wezenlijke volmaking.

Overgaande tot bijzonderheden omtrent de afdeeling zelve, werd eerst gesproken over de stad Groningen. Dáár blijven de bijbelvereenigingen ijverig en doeltreffend werkzaam. De bijbellezingen, op hun verzoek door candidaten tot de heilige dienst des winters voor de armen in al de wijken der stad gehouden, vinden bestendig grooten bijval, en het nut hiervan wordt steeds verhoogd door bezoek der armen aan hunne huizen ook in den zomer, wanneer door de candidaten hun ook tractaatjes en geschikte boeken ter lezing gegeven worden. In eenige kluften is deze laatste zaak zeer uitgebreid, en zijn er door den ijver der bijbelvereenigingen en candidaten geregelde godsdienstige leesgezelschappen tot stand gekomen, welke aanvankelijk veel nut doen. Bij de bestaande zondagscholen voor menschen boven de 16 jaar oud, die steeds bloeijende zijn, werden nog twee zondagscholen gevoegd, eene voor jongens en eene voor meisjes beneden dien leeftijd, op welke thans reeds 200 kinderen leeren. En daarenboven zijn er ook twee bijbelcatechisatien opgerigt, die des zondags gehouden worden voor hen, die de gewone catechisatien op andere dagen niet kunnen bijwonen, opdat zij aldus voor het bijzonder onderwijs der verschillende christelijke genootschappen te meer voorbereid mogen worden. — Van wege de bijbelvereeniging Appingedam werd berigt, dat er weder eene redevoering was geschied (ditmaal door ds. *Corstius* van Thezinge gehouden), waarbij aan behoeftige kinderen Bijbels en N. Testamenten waren uitgedeeld. Voorts werden berigten medegedeeld van de bijbelvereenigingen Bellingwolde, Hoogezand, Uithuizermeeden, Westerkwartier noordelijk gedeelte (waarin door den weleerw. heer *C. Meijer*, van Visvliet, eene rede was gehouden over de zaak des Bijbelgenootschaps in oorsprong, aard en gevolgen), Winsum (waarin vroeger door den heer *I. Busch Keiser*, van Mensingaweer, later door den heer *J. P. Riedel*, van Eenrum, redevoeringen waren uitgesproken), Westerkwartier zuidelijk gedeelte, Leens, Noordbroek, Wildervank en Winschoten.

Op den avond van dien dag hield het lid des bestuurs, ds. *C. H. van Herwerden*, C. Hz., eene plegtige redevoering over de woorden uit het slotvers van Marcus Evangelie: *De Heer wrocht mede*, waarin aan de Gemeente werd aangewezen, hoe de Heer der Kerk ook nu nog medewerkt in hetgene de Bijbelgenootschappen doen. Wonderen, gelijk in der Apostelen tijden, geschieden nu niet meer; maar teekenen, dat de Heer uit den hemel ook door de Bijbelgenootschappen zijn rijk wilde uitbreiden, waren er genoeg voorhanden. Eenige van deze nam de redenaar uit het laatst genootschappelijk jaar als proeven van zijne bewering, waar zich opwekkingen aan bestuurders en leden en gemeente, om tot de zaak van het Bijbelgenootschap ijverig te blijven of te beginnen mede te werken, van zelve aansloten.

— Uit Groningen wordt van den 17 dezer gemeld: Men verneemt dat het bestuur der landhuishoudkundige school te Groningen, in plaats van de inrigting, die zij tot nog toe in huur gebruikte, thans geslaagd is in den aankoop van eene boerderij ten behoeve van die school, groot 18½ bunders en gelegen aan den straatweg te Haren bij deze stad. Het onderwijs, hetwelk heden, voor het winter-halfjaar, in de stad aanvangt, zal dáár voor het zomer-halfjaar worden voortgezet, volgens de daaromtrent gedrukte bepalingen.

— Thans is bekend gemaakt het oordeel der commissie tot regeling en beoordeeling der voorwerpen van kunst en nijverheid, door Friezen vervaardigd en in de maand julij jl., te Leeuwarden ten toon gesteld geweest. Dienvolgens is aan twee en zestig inzenders eene zilveren of bronzen medaille toegewezen en eene gouden aan twee personen, zijnde de werktuigkundigen *R. H. Hommema*, te St. Anna Parochie, en *S. J. Rienks*, te Leyden. Voorts is ter kennis gebragt, dat het getal loten op de voorwerpen der gemelde tentoonstelling heeft bedragen 1300 stuks, welke, a *f* 3 per lot, hebben opgebragt *f* 3900; dat deze gelden, behalve tot bestrijding van de onvermijdelijke onkosten, hebben gestrekt tot aankoop van 100 loten. De trekking der loterij heeft te Leeuwarden plaats gehad den 14 dezer. De prijzen, als mede de nommers waarop zij gevallen zijn, worden in de dagbladen bekend gemaakt.

— Zr. Ms. stoomschip MERAPIE, gevoerd door den luitenant *W. T. Baars*, van Hellevoetsluis, laatst van Falmouth, naar Batavia, is vóór den 25 augustus te Rio-Janeiro binnengeloopen.

— Uit Kopenhagen meldt men, dat het naar Marokko bestemde koninklijk zweedsch fregat *Josephine* den 13 dezer ter reede van Carlskroon is gearriveerd.

— Volgens de Pruissische dagbladen, is de negen en veertigste verjaardag van koning *Frederik Willem IV*, den 15 dezer, overal met eerbiedige belangstelling gevierd. Te Berlijn hebben alle maatschappijen van wetenschap en kunst dien dag of den volgenden plegtige zittingen gehouden; in alle gymnasiën en scholen werd hij vrolijk, onder toepasselijke gezangen, gevierd, en de bewoners der liefdadige gestichten zijn feestelijk onthaald geworden. — Een Duitsch dagblad behelst de volgende opsomming der ligchamelijke ongelukken, welke den Prins van Pruissen, van der jeugd af, reeds getroffen hebben: Als knaap verloor hij, door een val, verscheiden tanden, welke een bekwaam tandarts terstond weder inzette; als jongeling werd door een onvoorzigtig schot meer dan één lid van den wijsvinger zijner regterhand weggenomen; te Posen stiet hij het hoofd eens zoo hevig tegen een balk, dat zulks eene hersenontsteking ten gevolge had; gedurende zijn verblijf te Mecklenburg viel hem een metalen dakvenster op het hoofd, waardoor hij insgelijks niet weinig bezeerd werd; tijdens hij zich te St. Petersburg bevond werd hij eens door een hond gebeten, en op een anderen tijd stortte hij daar, bij het bestijgen van eene stoomboot, in de Newa. Eenige jaren later bekwam hij, onder het bijwonen van groote manoeuvres bij Brunn, door het onvoorzigtig losbranden van een geweer, een schampschot in het been. Niet lang geleden sloeg het paard van een rijtuig, waarin de Prins zat, aan het hollen. Meermalen is hij bovendien onder het rijden van zijn paard gestort, en nu kort geleden moest hem het ongeluk treffen dat hij, bij eene rustige wandeling in zijnen tuin, eene armbreuk kreeg, die hem, ofschoon de genezing gelukkig voortgaat, het gebruik der regterhand toch eenige maanden zal doen missen.

---

*** DIRECTEUREN VAN HET BATAAFSCH GENOOTSCHAP DER PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE alhier brengen ter kennis van Heeren Inteekenaren, dat de Natuurkundige Lezingen aanvang nemen op Vrijdag den 8 November aanstaande, des avonds ten acht ure. Zij noodigen tevens degenen, welke alsnog den toegang tot die Lezingen mogten verlangen, uit, daarvan opgave te doen aan het Local des Genootschaps, boven de Beurs.

*Rotterdam* D. F. VAN DER PANT,
*den 24 October* 1844. *Eerste Secretaris.*

---

*** **ADVERTENTIE.**

*Directeuren van het Fonds, ter instandhouding van het Weeshuis der stad Vlaardingen opgerigt*, adverteren aan de Houders der *Obligatiën* en *Instervende Lijfrenten*, ten laste van hetzelve Fonds, dat, conform de Conditiën der Negotiatie, het jaar Interest, verschenen 1 October 1844, zal kunnen worden ontvangen ten Kantore van de Heeren JOH. ECK en ZOON, te Rotterdam, of van de Notarissen VERKADE en KNOTTENBELT, te Vlaardingen, en dat zal worden betaald als volgt, te weten:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Van de Obligatiën......... | *f* 1,98 | per *f* 100 | Kapitaal. |
| en van de Insterv. Lijfrenten - | 1,63½ | „ | portie 1e klasse. |
| | 3,52 | „ „ | 2e klasse. |
| | 4,88½ | „ „ | 3e klasse. |
| | 33,00 | „ „ | 4e klasse. |
| - | 330,00 | „ „ | 5e klasse. |

Wordende bij deze herinnerd, dat, conform de Conditiën der Negotiatie, de Interessen, welke na verloop van zeven maanden na den verschijndag niet zijn afgehaald, vervallen ten behoeve van het gemelde Weeshuis, en dat, bij gebreke van inlevering der *Attestatiën de Vita*, staande op de achterzijde der Coupons, gedurende den tijd van vijf achtereen volgende jaren, de Lijfrenten voor verstorven moeten gehouden worden.

*Vlaardingen* P. VERKADE.
*den 1 October* 1844. W. VAN WARMELO.
J. H. KNOTTENBELT.

---

Getrouwd

*Rotterdam* ALB.s VAN WALRAVEN
*den 23 October* en
1844. CORN.a WILH.a VAN AKEN.

Eenige kennisgeving, zoo wel buiten als binnen deze Stad.

---

*Kralingen den 22 October 1844.* Heden verloste van eenen ZOON E. C. KEMELAAR, Echtgenoot van
A. H. C. VAN SENUS, *Pred.t*

Eenige kennisgeving.

---

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot, S. E. SCHELTUS, zeer voorspoedig van eene DOCHTER.

*Rotterdam* A. S. VAN REESEMA.
*den 22 October* 1844.

---

Heden overleed, tot onze onderlijke smart en onuitsprekelijke droefheid van ons en onze Dochter, onze geliefde eenige Zoon, JOHAN HENDRIK LÖHR *Jr.*, in den ouderdom van 28 en 1 half jaar, na eene ongesteldheid van slechts acht dagen.

*Rotterdam* J. H. LÖHR *Sr.*
*den 16 October* 1844. K. LÖHR,
VAN WELY.

Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten de Stad, gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen, en verzoeken van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

---

*Driebergen den 19 October 1844.* Heden is in den ouderdom van ruim 81 jaren alhier ontslapen de Heer CAREL VAN NIEVELT, *Mede-Oprigter en Oud-Boekhouder van de Algemeene Brand-Waarborgmaatschappij, gevestigd binnen de stad Rotterdam.*

Eenige kennisgeving.

---

Heden ochtend, circa vijf ure, overleed onze waarde Tante en Behuwdtante, L. C. SCHMIDT, geb. TERMOS, in den ouderdom van bijna tachtig jaren.

*Rotterdam* J. A. TERMOS.
*den 21 October* 1844. M. J. VAN CLEEFF.

---

Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna 75 jaren, de Heer F. SCHEFFERS.

*Rotterdam* Uit aller naam,
*den 21 October* 1844. S. H. HEMKAMP.

---

Ons teedergeliefd Zoontje, FRANCISCUS JACOBUS, overleed heden in den nog jeugdigen leeftijd van zes jaren en eenige uren.

M. KERDEL.
*Schiedam* A. KERDEL,
*den 22 October* 1844. GAGESTEIN.

---

Heden overleed alhier, in den ouderdom van twee en zestig jaren, CORNELIA BRUNS, Weduwe van J. REDDING, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwdkinderen. Ofschoon de dood haar smartelijk lijden eindigde, zoo verliezen wij in haar nog te vroeg eene dierbare en liefderijke Moeder.

Uit aller naam,
*Schiedam* A. W. M. ODÉ.
*den 22 October* 1844. M. ODÉ, geb. REDDING.

De Affaire, sedert vele jaren op den naam van de Wed. *REDDING* uitgeoefend, zal thans door den Ondergeteekende op zijn eigen naam worden gecontinueerd.

A. W. M. ODÉ.

---

*** **ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.**

Op Saturdag den 26 October 1844 (op hoog vereerend verzoek): DE PAGIESTREKEN, Blijspel, in vijf bedrijven, naar het hoogduitsch van *A. von Kotzebue*, door *A. Fokke Simonsz.* Na hetzelve: HET TAPIJTENBEHANGSEL, of *de familie Darius*, Blijspel met Zang, in een bedrijf, naar het fransche (l'Ouvrier en *Tapisserie*) van *M. Duval*, als vaudeville bewerkt door den Heer *M. J. Ruffa*.

Verwacht: DE BREINAALDEN, — COSMUS DE MEDICIS en LAZARE DE VEEHOEDER, — en STELLA, of *de Dochter van een Banneling*, Tooneelspelen.

---

*** **STOOMJAGTEN,**
*varende tusschen*
**ROTTERDAM, DORDRECHT, MIDDELBURG**
*en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.*

Van ROTTERDAM:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Vrijdag | den 25 | October, | des morgens ten | 4 ure. |
| Saturdag | „ 26 | dito, | „ „ „ | 6 „ |
| Zondag | „ 27 | dito, | „ „ „ | 5 „ |
| Dingsdag | „ 29 | dito, | „ „ „ | 6 „ |
| Woensdag | „ 30 | dito, | „ „ „ | 6 „ |
| Donderdag | „ 31 | dito, | „ „ „ | 6 „ |

Van MIDDELBURG:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Saturdag | den 26 | October, | des morgens ten | 10½ ure. |
| † Zondag | „ 27 | dito, | „ „ „ | 5 „ |
| † Dingsdag | „ 29 | dito, | „ „ „ | 5½ „ |
| † Woensdag | „ 30 | dito, | „ „ „ | 6 „ |
| † Donderdag | „ 31 | dito, | „ „ „ | 6 „ |

---

*** **STOOMBOOT-VAART**
TUSSCHEN
***ROTTERDAM en HULL.***

De *Emerald Isle*, Kapitein *J. W. Bouch*, vertrekt van *Hull* naar *Rotterdam* iederen Woensdag avond, van *Rotterdam* naar *Hull* iederen Saturdag morgen.

Adres bij *GEO. SANDERSON & Co.*, te Rotterdam.

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar BRISTOL, het Engelsch Schoenerschip *Herald*, Kapitein *J. Tucker*.

Naar LEITH en KIRKALDY, het Engelsch Schoenerschip *Newburgh*, Kapitein *M. Donald*, om den 25 dezer te vertrekken.

Adres ten Kantore van *REINDORP HAINE & TWISS.*

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar NEW-YORK, het Nederlandsch Schoener-Hoekerschip *Maria en Adriana*, Kapitein *H. L. Boiten.*

Naar DUBLIN, het Nederlandsch Smakschip *de Hoop*, Kapitein *P. H. Fekkes.*

Naar DUBLIN, het Nederlandsch Kofschip *Ida Berendina*, Kapitein *W. L. Hensema*,

Naar BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Nijverheid*, Kapitein *T. M. Mulder.*

Naar LIVERPOOL, het Engelsch gekoperd Brikschip *Urgent*, Kapitein *J. Brown*, ligt gereed.

Naar JERSEY, het Engelsch Schoonerschip *Sealby*, Kapitein *H. Bell.*

Adres ten Kantore van *HUDIG & BLOKHUIZEN.*

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar HULL, het Engelsch Brikschip *Amelia*, Kapit. *W.m Elliot.*

Naar HULL, het Engelsch Brikschip *Clara*, Kapitein *W.m Holdsworth.*

Naar NEWCASTLE, het Engelsch Schoonerschip *William & Helen*, Kapitein *J. Armstrong.*

Naar LEITH en KIRKALDY, het Engelsch Schoonerschip *Pultney*, Kapitein *S. Davison.*

Adres bij *BOUTMY & Co.*

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar NEW-YORK, het snelzeilend Nederlandsch Schooner-Galjootschip *Adriaan*, Kapitein *H. R. Bok*, om den 31 dezer te vertrekken.

Naar NANTES, het Nederlandsch Kofschip *Zeemeeuw*, Kapitein *D. M. Noordhoek.*

Naar LIVERPOOL, het Nederlandsch Kofschip *Catharina Cornelia*, Kapitein *H. T. van der Borgh*, om spoedig te vertrekken.

Naar HAMBURG, het Nederlandsch Kofschip *Neeltje*, Kapitein *J. F. Kuipers.*

Naar STETTIN, het Pruissisch Galjasschip *Wilhelm*, Kapitein *A. E. Raddatz.*

Adres ten Kantore van *KUIPER, VAN DAM & SMEER.*

---

*** Te ROTTERDAM ligt in Lading naar BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het Nederlandsch gekoperd Barkschip *Mercator*, Kapitein *M. Kortland*, om den 26 dezer te vertrekken. Adres ten Kantoren van *KUIPER, VAN DAM & SMEER* en *HUDIG & BLOKHUIZEN*, te Rotterdam, en *DE GROOT, ROELANTS & Co.*, te Schiedam.

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Hope*, Kapitein *Geo. Hart.*

Naar DUNDEE, het Engelsch Schoonerschip *City of Rotterdam*, Kapitein *James Lee.*

Naar LEITH en KIRKALDY, het Engelsch Schoonerschip *Minerva*, Kapitein *A. Webster.*

Adres bij *GEO. LEVINGSTON* } Cargadoors.
en bij *CHRIST. REINCKE*, }

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar NEW-ORLEANS, het Amerikaansch Fregatschip *Luconia*, Kapitein *Geo. S. Porter.*

Naar NEW-ORLEANS, het Amerikaansch Fregatschip *Lyons*, Kapitein *W. Ryan*, ligt gereed.

Adres bij *WAMBERSIE & CROOSWIJCK.*

---

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar GLASGOW, het Engelsch Schoenerschip *Glasgow*, Kapitein *Ja.s Henderson.*

Naar NEWCASTLE, het Engelsch Brikschip *Jane Jackson*, Kapitein *C. Ward.*

Naar LONDEN, het Engelsch Schoenerschip *Ellen*, Kapitein *Rich.d Balding.*

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

---

*** Let wel.

De HOUDER van de *Oostindische* 5 pCt. LOSRENTE N.° 31726, kan het daarbij behoorende Stel COUPONS terug bekomen, tegen uitreiking van het Stel Coupons N.° 49011, met inbegrip der Coupon van 1 October 1844, en tegen betaling van deze Advertentie. Adres bij den Boekhandelaar *J. BOOMER*, te Schiedam. Brieven *franco*.

---

*** Zich refererende aan de Annonce in de Rotterdamsche Courant van Dingsdag ll., zoo wel met betrekking tot de ontbinding der Firma *R. H. VAN SOMEREN & Co.*, als die der oprigting van zijne Zaak, verwittigt de Ondergeteekende de belanghebbenden, dat zijn Kantoor provisioneel gehouden wordt op den Goudschenweg, in het Locaal der ontbonden Firma *R. H. van Someren & Co.*

*Rotterdam* C. T. SNELLEN.
*den 23 October* 1844.

---

*** De Ondergeteekende berigt bij deze, dat hij de ZADEN in VERFWAREN, van nu af, voor eigen Rekening en op eigen Naam zal blijven drijven, en dat hij KANTOOR houdt ten zijnen Huize te Rotterdam op den Goudschenweg, letter N, n.° 86.

*Rotterdam* R. H. VAN SOMEREN.
*den 21 October* 1844.

---

*** Blijkens Notariële Acte, op den 18 October 1844 te Rotterdam gepasseerd, deugdelijk geregistreerd, is tusschen de Heeren *SIMON KUP en LAMBERT CORNELIS LIGHTENBERGH*, beiden Mrs. Loodgieters, wonende te Rotterdam, aldaar aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** in het LOODGIETERS- en LOODVERWERKERSVAK, als mede van ZINK, en hetgene verder daartoe kan geacht worden te behooren, onder de Firma van *KUP & LIGHTENBERGH*, van welke Firma alleen de Laatstgenoemde de teekening zal hebben. De Vennootschap is aangegaan voor het leven van beide de Contractanten, zullende bij overlijden van één hunner dezelve dadelijk zijn ontbonden.

Geschiedende deze bekendmaking ingevolge de bepaling van Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

---

*** Blijkens Notariële Acte, op den 4 October 1844 te Rotterdam gepasseerd, deugdelijk geregistreerd, is tusschen de Heeren *ARY DRAPERS* en *HUIG DRAPERS*, beiden wonende te Krimpen aan de Lek, aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** in den HANDEL in het Vak van HOUT, HOEPEN, TAKKEN, SPAANDERS, HOOI en AARDAPPELEN, en hetgene verder daartoe behoort, onder de Firma van *ARY DRAPERS & ZOON*, waarvan beide de Vennooten de teekening zullen hebben.

De Vennootschap zal gevestigd zijn te Krimpen aan de Lek, en is aangegaan voor den tijd van Zes Jaren, aanvang nemende met den 1 Januarij 1845, en alzoo te eindigen met ultimo December 1850, met bepaling echter, dat, indien een der Vennooten bij de gezegde expiratie de Vennootschap wilde ontbinden, verpligt zal zijn een [illegible], bij gebreke waarvan dezelve voor één Jaar zal worden gecontinueerd, en welke continuatie van één Jaar telkens, zoo lang zal voortduren, tot dat eene opzegging als boven is geschied.

Geschiedende deze bekendmaking ingevolge de bepaling van Artikel 28 van het Wetboek van Koophandel.

---

*** Allen die iets te vorderen hebben van wijlen Mej. de Wed. A. DUERMEIJER, laatst gewoond hebbende aan de Schie, wijk R, n.° 48, worden verzocht dit vóór 15 November aanstaande op te geven aan de Ondergeteekende.

D. MOLIJN,
Goudschenweg, wijk O, n.° 74, te Rotterdam.

---

*** *ROTTERDAM.* — De Heer S. N. DENTZ, *Dentiste van HH. MM. den Koning en de Koningin, van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins* Frederik *der Nederlanden, enz.*, zal aanstaanden Zondag den 27sten alhier arriveren en tot Vrijdag den 1 November vertoeven, gelogeerd bij den Heer *Verhagen*, in *den Arend*, op de Hoogstraat. Is woonachtig te Amsterdam, Kloveniersburgwal, n.° 30.

---

*** **MANUFACTUREN en MODES.**
***W. MORLEY,***

Hoogstraat, G, 87, adverteert hiermede de NIEUWSTE ARTIKELEN voor het Wintersaizoen te hebben ontvangen, en reeds in de gelegenheid [illegible] exquise en ruime Sortering van alle [illegible] te kunnen aanbieden. De *Parijsche* Modes nog niet ingekomen zijnde, zal hij de vrijheid nemen de ontvangst daarvan nader te annonceren.

---

*** De *Wed. J. KEYSER* berigt bij deze haren geëerden Begunstigers, dat haar Winkel op nieuw voorzien is van

**Best Tarwe-Meel en Bloem.**

*Steiger, wijk G, n.°* 137.

---

*** 194STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Ten Kantore van de *Wed. P. VAN WAESBERGE*, in den Houttuin, L, 219, zijn voor bovengenoemde Loterij te bekomen, **HEELE** en **GEDEELTEN** van **LOTEN** voor de Eerste Klasse en Doorgefourneerd voor Alle Klassen, volgens Prijs-Couranten.

De Trekking der Eerste Klasse zal geschieden op Maandag 28 October 1844.

---

*** 194STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Trekking der *Eerste Klasse* op aanstaande Maandag aanvang nemende, zoo zijn ten Kantore van de *Wed. J. DE JONGH*, op de Hoogstraat alhier, nog te bekomen **HEELE** en **GEDEELTEN** van **LOTEN**, volgens Prijscourant.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

---

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.

# BIJVOEGSEL, behoorende tot de *Rotterdamsche Courant* van Donderdag den 24 October 1844, n°. 128.

ROTTERDAM den 23 october.

Den 21 dezer, des namiddags, zijn te Helvoetsluis binnengekomen *Harmonie*, P. H. Schabeling, van Liverpool; *Ellen*, R. Balding, van Londen, en zeilde *Inconstant*, J. Dunlop, naar Sunderland. Den zelven, des morgens, arriveerden *Ebenezer*, J. Lark, van Newcastle, en *Dorothea*, A. L. Johansen, van Neustadt; de wind Z. W.

Den 21 dezer na en den 22sten voor posttijd in de Maas niets gepasseerd; de wind Z. W.

Den 22 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Jessie Rae*, W. Webster, n. Glasgow, en *Perseverance*, D. Johnson, n. Newcastle; de wind Z. W.

Den 22 dezer, des namiddags, stoomde van Helvoetsluis in zee *Batavier*, D. Dunlop, naar Londen; de wind Z. en stil.

Den 22 dezer, na posttijd, is in de Maas niets gepasseerd. Den 23sten, voor posttijd, stoomde in zee *Ocean*, J. C. Hast, naar Londen; de wind Z. W.

Den 23 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Zeldenrust*, R. G. Jonker, naar Rouaan; *Vriendschap*, G. D. Douwes, naar Bristol, en *Annegina*, W. W. Patje, naar Cardiff; de wind Z.

Den 20 dezer zijn nog in Texel binnengekomen R. F. Mellema van Newcastle en J. P. Beckmann van Greifswald, den 21sten A. W. van der Woude van Antwerpen en W. Appleton van Londen; uitgezeild T. Smith en J. Grey naar Londen, L. Corruble naar Sunderland, J. T. Spiegelberg en J. H. Vanselow naar de Oost Zee.

Het schip *Anna Catharina*, kapitein J. Andersen, van Drammen naar Amsterdam, is, volgens brief van het Nieuwe Diep van den 20 dezer, dien nacht in de Gronden vervallen en verbrijzeld, doch het volk gered en dien oehtend aldaar aangebragt door de loodsboot n.° 4, schipper F. J. Krijnen.

Deze brik zou, volgens later berigt, door vaartuigen op sleeptouw genomen, en naar het Vlie of Terschelling gebragt zijn.

Den 14 dezer zijn in het Vlie binnengekomen H. Rozema van Hull en H. H. Mellema van Koningsbergen, den 16den H. B. Disney van Londen, B. H. Dekker van Newcastle, G. G. Smit van Dantzig, K. H. Visser en W. Kiers Kok van Hamburg en J. C. Stucke jr. van Bremen, den 18den G. J. Mooi van Sunderland en T. H. Hollander van Riga; uitgezeild den 14den S. S. Brouwer naar Newcastle, H. C. Broekema en A. van Aken naar Sunderland, A. A. Porjer n. Seaham, J. Clementsson naar Malmoe, B. Olsen naar Tvedestrand, W. J. Visser, G. J. Das, T. D. Hund, K. J. Pronk en W. J. Gialts naar eene onbekende bestemming; uitgestoomd den 15den J. H. Savert naar Hamburg, uitgezeild den 16den W. Wood n. Newcastle, H. G. Botje naar Sunderland, H. F. Bieze naar Koningsbergen, W. T. Kuyper naar Stettin, H. C. Ellertsen naar Bergen, R. H. Stutvoet n. Hamburg, en den 18den O. G. Bakker naar Hull.

Den 22 dezer zijn in Texel binnengekomen O. W. Pronk van Londen, W. A. Hendriks van Stockton, H. Howes en H. B. van der Werff van Hartlepool, J. A. de Vries en P. S. Brouwer van Sunderland, J. H. Kuhl van Riga en C. A. Sprenger van Stettin.

Den 20 dezer zijn in het Vlie binnengekomen E. H. Kok v. Hartlepool, H. H. Nieboer van Sunderland, J. J. Wever en K. P. Kiewit van Petersburg, H. F. Klein v. Croonstad, H. H. Oldenburger en E. F. Mabss v. Riga, H. Dethmers en J. E. Blidberg v. Stockholm, J. G. Boon van Memel, A. Hazewinkel van Koningsbergen, A. W. de Jonge, K. J. van Wijk, J. H. Parrow en G. Fekkes van Dantzig, J. Nielsen van Horsens, G. A. Jonkhoff van Drammen, H. H. Kok van Oudsoen en A. van der Windt van Hamburg; uitgestoomd K. H. Visser naar Hamburg.

Den 13 dezer is te Terschelling binnengekomen C. H. Schlachter van Bremen.

Het schip *de Hoop*, kapit. W. Kiers Kok, v. Hamburg n. Amsterdam, heeft den 15 dezer, bij het ankeren op de Vliereede, door het springen der ijzeren pallen het anker gebroken, en is den volgenden dag te Terschelling in de haven gekomen om te repareren.

Het schip *Eva Neeltje*, kapit. C. H. Schlachter, met 580 stukken blaauwhout van Bremen naar Amsterdam, in Terschelling binnen, is, volgens brief van daar van den 17 dezer, dien nacht van de reede van voor het wrak weggeslagen, en op de buitenzijde van den Oostdam gestrand en vol water geloopen; het volk was gered en van de lading bereids een gedeelte in een ligter geborgen; ook hoopte men het overige te zullen bergen, doch het schip zou vermoedelijk weg zijn.

Den 20 dezer is van Vere gezeild C. Barker (van Middelburg) naar Shields.

VLISS. den 20 dezer. Ter reede gekomen C. Thiesen v. Buenos-Ayres, D. Walker van Rio-Janeiro, W. Robb van New-York, J. Steel van Ibrail, J. A. Scholtey van Cadix, P. Olsvig van Sevilie, J. Kunow v. Bordeaux, T. Smit v. Liverpool, J. Overlaet en T. Whitecombe van Londen, welke laatste derwaarts is teruggestoomd, P. J. Gress van Hull, J. Davison van Sunderland, D. G. Osterkamp van Kiel en J. Lindberg van Gothenburg, allen naar Antwerpen, en J. H. Voss van Bordeaux, naar Brussel bestemd; uitgezeild G. Nassen naar Sunderland, G. Dade en A. D. Niemann naar Rostock, H. Niemann, H. B. Sinnigen, N. H. Seegert, J. F. A. Bahr en H. C. Ahrens op avontuur, allen van Antwerpen.

VLISS. 22 dezer. Ter reede gekomen J. Hoffman en H. Brooks van Rio-Janeiro, J. Woller van Port-au-Prince, H. H. Voss v. Eupatoria, J. R. Ege van Odessa, D. Cook van Constantinopel, B. M. Hjorth van Taganrok, T. A. de Vries van St. Ubes, T. Jackson v. Londen en J. Main van Hull, F. Heijerdahl van Petersburg, J. H. Möller en H. Niemann van Riga, J. C. Ring van Bandholm en T. S. Onken van Hamburg, allen naar Antwerpen, M. G. Claassen van Taganrok, naar Gent, en P. Chauvelon van Stockton, naar Nantes bestemd, de laatste als bijlegger; uitgezeild E. F. Beug naar Newcastle, J. de Buhr naar Leer, A. W. van der Woude naar Amsterdam, T. Isefjor, C. Permien, H. H. Gerloff en D. N. Jork naar eene onbekende bestemming, allen van Antwerpen, H. Egberts naar Lynn, H. Voss, E. H. Ahrens, H. Pæslow en F. J. Bradhering naar Rostock, allen v. Gent.

Te St. Catharina is aangekomen C. Smidt van Antwerpen en de Kaap-Verdische Eilanden; te New-Bedford S. Svensson en kapitein Lothrop van Boston, de eerste om voor Amsterdam te laden, de laatste om te Mattapoisett eene lading voor Rotterdam in te nemen; te Smyrna C. van Gelderen van Vlaardingen en Malta; te Genua J. Andersen van Amsterdam; te Marseille J. P. van Dierendonck van Antwerpen; op de rivier van Bordeaux W. J. Bakker v. Amsterdam; te Glasgow J. Turner van Rotterdam; te Seaham S. S. Brouwer, T. D. Hund, A. A. Porjer, N. W. Hazewinkel en B. H. Dekker van Amsterdam; te Bremerhaven A. Bakker van Groningen; te Hamburg H. Riebeling, P. A. Huisman, T. R. Boonstra, J. W. Klofkorn, C. Breckwoldt en C. Bohn v. Amsterdam en J. Kreutzman van Harlingen; te Altona O. Marsteen van Amsterdam; te Bergen J. B. Hulzing van Rotterdam, H. C. Holm, en te Drammen O. Nickelsen, beiden van Amsterdam, J. M. Bull en C. Hoyer van Purmerend; te Gothenburg T. Jensen van Amsterdam; te Kiel J. A. de Boer van Seaham; te Straalsund H. C. Peters en te Greifswald B. H. Gewald van Rotterdam, welke laatste den 8 dezer naar Koningsbergen verzeild is; te Dantzig H. O. Engelsman van Koningsbergen; te Stockholm O. Lundstén v. Amsterdam; te Oregrund N. Wickman van Rotterdam; te Bolderaa J. G. Vos van Bergen, en te Archangel J. H. Lubau van Rotterdam.

Het barkschip *Erfprinses van Oranje*, kapitein C. J. Kaleshoek, van Rotterdam, en den 30 junij uit Helvoetsluis naar Batavia gezeild, is den 18 dezer, met verlies van mast en andere schade, te Rio-Janeiro binnengeloopen; de kapitein vreesde, dat er een geruime tijd zou verloopen alvorens de reis te kunnen voortzetten.

Het schip *Susanna Maria Christina*, kapitein B. J. Dirksen, den 17 september van Amsterdam te Odessa aangekomen, is aldaar voor Antwerpen bevracht en zou wol innemen.

Het hoekerschip *de Vriendschap*, kapitein J. Kwakkelstein, te Vlaardingen te huis behoorende en van daar met eene lading kaas naar Bilbao en Bayonne bestemd, is, volgens brief van laatstgenoemde haven van den 18 dezer, in den nacht van den 16den op den 17den bij Kaap Breton, ten noorden van de mondingen der Adour, verongelukt. Dit vaartuig was in het jaar 1837 gebouwd en 100 tonnen metende.

Het schip *Harmonie*, kapit. S. O. Lund, van Triest en Fiume naar Amsterdam, is den 5 dezer door het amerikaansch schip *Pennsylvania* overzeild geworden, doch het volk, bestaande behalve den kapitein uit tien man, gered en den 15den te Honfleur aangebragt.

Het barkschip *Luna*, kapitein H. L. Backer, van Amsterdam naar Hause, is in de Noordzee verongelukt, doch het volk door den engelschen kapitein G. Gamner gered en den 3 dezer te Korshavn aangebragt.

Het nederlandsch kofschip *Geertruida Hendrika*, kapitein E. R. Zoutman, van Wismar naar Amsterdam, te Cuxhaven binnen, was, volgens brief van daar van den 17 dezer, bezig met het innemen der wegens broeijing geloste partij raapzaad.

Het schip *Nova Zembla*, kapitein L. Heykoop, van Rotterdam naar Batavia, is den 18 september gepraaid op 15 graden noorderbreedte en 26 graden westerlengte.

---

*,* Het volgend Stuk, in onze vorige bereids kortelijk vermeld, is ons ter plaatsing toegezonden:

*Aan DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.*

EDEL MOGENDE HEEREN,

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIJKEN te SCHIEDAM, vernomen hebbende, dat door de Hooge Regering aan de deliberatien van U Ed. Mog. is onderworpen geworden een ontwerp van wet, houdende vaststelling van een nieuw of gewijzigd Tarief van Regten op den In- Uit- en Doorvoer, neemt de vrijheid zich, te dezer zake, met gepasten eerbied, tot U Ed. Mog. te wenden.

Zoodra het gemelde nieuwe Tarief ontworpen was, is hetzelve, door den toenmaligen Minister van Finantien, den Heer ROCHUSSEN, gesteld in handen der verschillende Kamers van Koophandel en Fabrijken en der Commissien van den Landbouw binnen dit Rijk, ten einde dienaangaande zoodanige aanmerkingen en voorstellen in te winnen, als met het algemeen belang strookende waren, en de Regering zich ten nutte zoude kunnen maken, alvorens het ontwerp aan het onderzoek en de bekrachtiging van U Ed. Mog. te onderwerpen.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken te SCHIEDAM, voldoende aan de haar opgedragen taak, heeft destijds, behalve op eenige artikelen van meer ondergeschikten aard, in het bijzonder vermeend, de aandacht der Hooge Regering te moeten vestigen op het artikel *Granen*, en verzocht dat, even als zulks bij het ontworpen Tarief met opzigt tot de *Gerst* voorgedragen was, ook op de *Rogge* een *vast* regt gesteld mogt worden niet boven de *f* 4 per Last, bij invoer met Nederlandsche Schepen, in verhouding tot de voorgedragen *f* 3 per Last *Gerst*.

De Kamer, eensdeels ontwaard hebbende, dat aan dit haar verzoek, het voordragen namelijk van een vast Inkomend regt op de *Rogge*, door de Hooge Regering geen gevolg is gegeven, en anderdeels in het onzekere verkeerende, of de voordragt van een vast regt op de ingevoerd wordende *Gerst*, *al* dan *niet* de goedkeuring van U Ed. Mog. zal wegdragen, heeft zich verpligt gerekend, op een punt, waarbij zoo wel onze Vaderlandsche Graanhandel en Nijverheid in het algemeen, als onze Nationale Korenwijnstokerijen in het bijzonder, het grootste belang hebben, bij vernieuwing, de ernstige aandacht van U Ed. Mog. te moeten vestigen.

Zij doet zulks onder eerbiedige referte aan den inhoud van hare vroegere adressen aan U Ed. Mog., waarbij in het breede door haar is aangevoerd en betoogd geworden: dat alle prohibitieve wetten en zoogenaamde *hooge-* of *beschermende* regten voor verderfelijk zijn te houden; dat het met de regelen eener goede Staatshuishoudkunde strijdig is, dat men, om den eenen tak van Inlandsche Nijverheid te begunstigen, eenen anderen zoude bederven, en dat eindelijk de in werking brenging der wet van 29 December 1835 (Staatsblad n.° 41), *ter bevordering der belangen van den Landbouw*, waarbij het vroeger gevolgd principe van het vaststellen van een *bepaald* en *vast* regt op de ingevoerde Granen, verworpen en dat der *klimmende* en *dalende* regten, naar mate van de hoogere of lagere prijzen der Inlandsche Granen, aangenomen werd, voor den Vaderlandschen Graanhandel in het algemeen, maar voor de Nationale Korenwijnstokerijen in het bijzonder, de allernoodlottigste gevolgen zoude na zich slepen.

En thans, nu men als zekere resultaten van de in werking brenging dier wet mag aannemen: dat onze zoo kostbare Graanpakhuizen en Magazijnen, sedert jaar en dag, meestal ledig staan; — dat de aanzienlijke kapitalen, vroeger in den Graanhandel gebruikt, ledig liggen, of tot andere, voorwaar minder prijzenswaardige einden gebezigd worden; — dat men ontelbare Schepen en Vaartuigen met Granen, die vroeger, door het aanbrengen hunner Ladingen, ons Land de voorraadschuur van Europa deden zijn, naar andere havens ziet stevenen en zich begeven naar plaatsen en oorden, waar mildere beginselen gehuldigd worden; thans eindelijk, nu men zelfs onze naburen, van welke wij, helaas ter kwader ure, het stelsel van prohibitieve regten hebben overgenomen, meer en meer van de nadeelige en verkeerde strekking van hun systema doordrongen, zich ziet beijveren om hetzelve ten hunnent te doen ophouden; zal het wel overbodig mogen geacht worden, in een nader en breedvoeriger betoog te treden van de noodlottige uitwerking, welke de vaststelling van hooge inkomende regten en vooral de voormelde wet van 29 December 1835 (Staatsblad n.° 41), ter bevordering der belangen van den Landbouw, op den Graanhandel in het algemeen in ons Vaderland gehad heeft.

Dat dezelve, in het bijzonder, op den toestand onzer Nationale Korenwijnstokerijen eenen allerverderfelijksten invloed uitoefenen moest, was eene voorspelling, welke ongelukkiger wijze, door eene ruim achtjarige ondervinding, maar al te zeer is bevestigd geworden.

Zij het ons vergund, in korte hoofdtrekken, de gevolgen van de aanneming dier wet, voor de Korenwijnstokers, af te schetsen.

Zoo als bekend is, werd bij die wet, bij wijze van schadeloosstelling, aan de Branders eene premie toegekend van *f* 2. 50 per Vat, voor Gedistilleerd uit Granen vervaardigd. Zonder te willen uitweiden over het ergerlijk misbruik, hetwelk, in weerwil van de ernstigste vertoogen, door de Kamer daar tegen gedaan, van die toegestane premie gemaakt is, daar dezelve, ingevolge de bedoelingen des Wetgevers, bij uitsluiting bestemd zijnde voor Gedistilleerd *uit Granen* gefabriceerd, ook verleend werd bij den uitvoer van *Aardappelen-Genever*, voor een gering gedeelte en soms in het geheel niet vermengd met Korenwijn; zoo merken wij alleen aan, dat die premie aanvankelijk bepaald was op *f* 2. 50 per Vat, en bij latere wettelijke verordeningen niet alleen verminderd is tot *f* 1. 25 per Vat, maar tevens bepaald is dat, naar mate de Gerst- of Roggeprijzen stijgende of dalende waren, de premie in dezelfde verhouding zoude uitbetaald worden; zoo dat er zelfs enkele tijdstippen geweest zijn, waarin men niet meer dan 25 cents premie heeft betaald gezien. — Hoe deze trapsgewijze vermindering der premie, van tijd tot tijd, op de buitenlandsche verzendingen van Gedistilleerd, eenen allernadeeligsten invloed uitgeoefend heeft, hoe, door deze op- en nedergaande premien, aanzienlijke verliezen geleden zijn en verscheiden partijen Gedistilleerd, alleen om de onzekerheid, waarin men dienaangaande verkeerde, achterwege zijn moeten blijven, is door de Kamer bij meerdere gelegenheden betoogd en door bewijzen gestaafd, zonder dat het haar echter heeft mogen gelukken, de Hooge Regering in haar gevoelen te doen deelen.

Door het onvoorzien klimmen en dalen der inkomende regten, (waarmede de toegestane premie in verband staat), is het immers gebeurd, dat het inkomend regt op de *Gerst*, hetwelk op den 31 Julij des verledenen jaars *f* 22. 50 per Last bedroeg, op den 1 September daaraan volgende *f* 15 en eene maand later slechts *f* 7. 50 beliep; kan het, dien ten gevolge, wel anders, of de Brander, ook zonder dat hij zich in het minst door speculatiegeest laat vervoeren, moest aan gewisse en niet te voorziene verliezen blootgesteld worden? vooral wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat hij, uit den aard van zijn bedrijf, genoodzaakt is, in de maand Julij of vroeger de Gerst te koopen, waarvan hij eerst in September en October het Mout, met goed gevolg, in zijne Fabrijk gebruiken kan, zoodat, al kon hij ook de daling van het inkomend regt voorzien, hij niet te min verpligt is, om goed gemouten en belegen Meel, zoo noodzakelijk voor zijn bedrijf, in voorraad te hebben, de Gerst op het hooge regt te koopen, al kan ook het Mout er van, op het tijdstip dat het regt laag is, eerst gebruikt worden.

Een niet minder belangrijk ongerijf uit dezelve wet voortvloeijende, en hetwelk de ondoelmatigheid en inconsequentie van het daarbij aangenomen principe, met opzigt tot de Branders, in het helderste daglicht plaatst, is dat het inkomend regt op de buitenlandsche *Gerst* wordt geregeld naar den prijs van een binnenlandsch product, *in den regel* juist dán *onbruikbaar* en *incourant* voor de Branders, wanneer het regt het hoogst is opgevoerd; wij zeggen *in den regel*, daar het bekend is, dat er telken jare tijdvakken van ettelijke maanden voorkomen, waarin de Brander, met geene mogelijkheid, binnenlandsche Gerst, voor zijn fabrikaat, naar den eisch kan doen mouten; en wij spreken dus nog niet van die exceptionnele gevallen, als waarin hij b. v. dit jaar verkeerd heeft, dat de Oogst van de binnenlandsche Granen, over het vorig jaar, gebleken is dermate te zijn tegengevallen, dat de Gerst, ten gevolge van het gebrek aan de benoodigde suikerdeelen, toen het tijdstip dáár was om dezelve te gebruiken, niet dan met veel schade door de Branders gebezigd kon worden.

Dan, genoeg vermeent de Kamer aangevoerd te hebben, ten betooge, dat de gevolgen der wet, ter bevordering der belangen van den Landbouw, allernoodlottigst geweest zijn.

Dat onze Inlandsche Korenwijnstokerijen in eenen allezins bedenkelijken toestand verkeeren, is te zeer van algemeene bekendheid, dan dat zulks eenig nader betoog zou behoeven, en wordt trouwens door daadzaken te zeer bevestigd, dan dat alle verdere uitweiding daarover niet overbodig zou zijn; of is er, ter bevestiging hiervan, nog sterker bewijs noodig, dan het nog dezer dagen voorgevallene, betrekkelijk een blok Panden, bestaande uit vier Branderijen en eene Mouterij, welke voor nog maar weinige jaren eene som van *f* 98,000 gegolden hebbende, thans, in publieke veiling, niet meer dan *f* 29,000 hebben kunnen opbrengen. Dat die ongunstige toestand grootendeels aan de in werking brenging dierzelfde wet, ter bevordering der belangen van den Landbouw, te wijten is, heeft de Kamer, uit innige overtuiging, bij meer dan eene gelegenheid beweerd en aangetoond.

Thans is het echter zoo ver gekomen, dat de Branders zelfs openlijke tegenkanting en tegenwerking moeten ondervinden van eene zijde, waarvan (het zij met eerbied gezegd) die wel het allerminst te verwachten was; van de zijde namelijk der Hooge Regering, die, door het goedkeuren der zich onlangs gevormd hebbende vereeniging, onder den naam van: *Nederlandsche Vereeniging tot* AFSCHAFFING *van het gebruik van Sterken Drank*, maar meer nog door hare aanschrijvingen aan de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, om aan de pogingen dier vereeniging hunne medewerking te verleenen, het onmiskenbaar doel aan den dag legt om de *afschaffing* te bevorderen, niet van het misbruik (welk doel de Kamer met alle weldenkenden luide zoude toejuichen), maar van het *gebruik* van Sterken Drank, of met andere woorden, zich er op toelegt, om eene Stad met eene bevolking van meer dan 12,000 Zielen, welke haar bestaan nagenoeg bij uitsluiting aan het fabriceren van Sterken Drank te danken heeft, te gronde te rigten, met gelijktijdige opoffering van de aanzienlijke schatten, welke het fabriceren van dienzelfden Sterken Drank jaarlijks in 's Rijks Schatkist doet vloeijen.

Op grond van dit een en ander vermeent dus de Kamer zich te mogen vleijen, dat U Ed. Mog., al het belang beseffende, gelegen in de opbeuring en bescherming van eenen tak van Nationale Nijverheid, als onze Inlandsche Korenwijnstokerijen, welke ook aan den Landbouw zoo veel nut en voordeel aanbrengt, door welken in 's Lands Schatkist jaarlijks zoo vele tonnen gouds gestort worden, en die aan de Scheepvaart en zoo vele verschillende ambachten, bedrijven en neringen leven en vertier verschaft, aan het dringend verzoek der Kamer gehoor zullen gelieven te geven, hierop nederkomende:

Dat, door middel van een nieuw tarief van Regten op den In- Uit- en Doorvoer, de wet van 29 december 1835 (Staatsblad n.° 41), ter bevordering der belangen van den Landbouw, afgeschaft moge worden, te dien effecte, dat de klimmende en dalende schaal voor de Inkomende Regten op de Granen moge vervangen worden door een bepaald en vast regt van *f* 3 per Last op de *Gerst*, en van *f* 4 per Last op de *Rogge*, met Nederlandsche Schepen aangevoerd wordende.

Ten slotte mag de Kamer hier nog bijvoegen, dat zij, na het indienen harer bedenkingen en aanmerkingen bij de Hooge Regering, op het voorgedragen en thans bij U Ed. Mog. in deliberatie zijnde Tarief van In- Uit- en Doorvoer, is onderrigt geworden, dat onze Landbouw, op sommige vreemde markten, veel te lijden heeft van de concurrentie der Buitenlanders, opzigtens de artikelen van *Boter* en *Kaas*; weshalve de Kamer, die niets liever zien zal, dan dat het den Vaderlandschen Landbouw, met welken ook onze Korenwijnstokerijen in zulk een naauw verband staan, wel ga, en dat deze tak van Inlandsche Nijverheid zoo veel mogelijk bloeije, U Ed. Mog., eerbiedig, in bedenking mag geven, om, ter gedeeltelijke wering van de nadeelen, uit de bedoelde concurrentie voortvloeijende, den uitvoer van *Boter* en *Kaas* voortaan geheel vrij te stellen.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken te Schiedam,
*Schiedam* (*get.*) L O O P U Y T,
*den* 1 *October* 1844. Ter ordonnantie van de Kamer,
(*get.*) V E R N E D E.

---

## B E K E N D M A K I N G.

De Commissie uit het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, te zamen gesteld ingevolge het voorschrift van Art. 11 der Wet van den 9 Julij 1842 op het Notaris-Ambt, tot het afnemen der Examina van alle degenen, die zouden verlangen naar het Ambt van Notaris te dingen, verwittigt de Belanghebbenden, dat zij tot voorschreven einde zal vaceren op Woensdag den 13 November 1844 (en zoo noodig de daarop volgende dagen), in eene der Zalen van het gebouw door het Hof geoccupeerd wordende.

De Commissie herinnert de Aspiranten aan de voorschriften, vervat in Art. 13 van bovenvermelde Wet, en verlangt, dat alle stukken, welke aan haar moeten worden toegezonden, portvrij worden geadresseerd aan den Griffier bij het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland.

*'s Gravenhage den* 12 *October* 1844.

De Commissie voornoemd.
De Pocureur-Generaal, De Raadsheeren,
W. J. JUNIUS VAN HEMERT. M. I. PAUW.
D. VAN HOGENDORP.

---

## K E N N I S G E V I N G.

Burgemeester en Wethouders der stad Rotterdam maken, bij deze, aan de Ingezetenen bekend, dat de *Omslag voor Klapwacht-, Lantaren- en Brandspuitgeld* voor dezen jare 1844 is geregeld op *Drie per Cent* van de Huurwaarde volgens de Kadastrale Leggers, en dat de Aanslagbiljetten daarvan eerstdaags zullen rondgebragt worden; kunnende intusschen een ieder, die zulks noodig mogt oordeelen, wegens dien Aanslag inlichting bekomen ten Kantore van den Heer Stedelijken Ontvanger op het Raadhuis.

*Rotterdam den* 23 *October* 1844.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. C. BICHON VAN IJSSELMONDE.
Ter ordonnantie van dezelven,
STORM VAN 'S GRAVESANDE.

---

*,* De Personen van JOSEPH DARTÉ en JACOBA POELMAN, gedivorceerde Huisvrouw van JACOB DE VISSER, volgens bekomen informatien woonachtig binnen deze Stad, gelieven zich, zoodra mogelijk, te vervoegen ter Secretarie dezer Stad.

## PRIJZEN VAN EFFECTEN TE AMSTERDAM,
*Woensdag den 23 October:*

| | | | | gebleven. |
|---|---|---|---|---|
| *Nederlanden*, Werkel. Schuld a 2½ pCt. | | | 62¾ | |
| dito . . . . . . dito . . . | 5 | — | 99 11/16 | |
| Nieuwe . . . . . . dito . . . | 3 | — | 75 11/16 | 75¾ |
| dito . . . . . . dito . . . | 4 | — | 96⅞ | |
| Amortisatie Syndicaat . . . | 4½ | — | 99¼ | 99⅜ |
| dito dito . . . . . . | 3½ | — | | |
| Aand. Handel-Maatschappij | 4½ | — | | |
| Oostindische Leening . . . . | 4 | — | 96⅝ | |
| Aand. Arnhemsche Spoorw. | 4½ | — | | |
| dito Hollandsche dito . . . . . . . . | | | | |
| dito Haarlemmermeer . . . | 5 | pCt. | | |
| *Frankrijk*, Inschrijving . . . | 3 | — | | |
| *Rusland*, bij *Hope en Co.* . . | 5 | — | 108⅝ | |
| dito anno 1828—1829 . . . | 5 | — | 108 | |
| Inschrijv. op het Grootboek | 6 | — | | |
| dito Certificaten . . . . . . . | 6 | — | | |
| Obl. te Londen genegotieerd | 5 | — | | |
| Cert. dito Hamburg Admin. | 5 | — | | |
| Negotiatie 1831—1833 . . . | 5 | — | | |
| dito 1840 . . . . . . . . | 4 | — | 91⅞ | 92 |
| dito bij *Stieglitz*, . . | 4 | — | 91 | |
| *Pruissen*, Negotiatie 1830 . . | 4 | — | | |
| Aandeelen 1832 . . . . . . . . . . . . | | *f* | | |
| *Spanje*, bij *Ardoin* 1835 . . | 5 | pCt. | 20⅜ | |
| dito Onbepaald . . . . . . . . | 5 | — | 18 | 18 7/16 |
| dito Coupons . . . . . . . . . . . . . . | | | | |
| Nieuwe . . . . . . . . . . . . . | 3 | pCt. | 35¼ | |
| Deferred . . . . . . . . . . . . . . . . | | | | |
| Passive . . . . . . . . . . . . . . . . . | | | | |
| Uitgestelde Schuld . . . . . . . . . . | | | | |
| *Portugal*, te Londen . . . . . . | 2½ | pCt. | 50 1/16 | 50 1/16 50 1/16 |
| *Oostenrijk*, Weenerbank . . . | 5 | — | | |
| dito . . . . . . . . . . . . . . . . | 4 | — | | |
| Metalliek . . . . . . . . . . . | 5 | — | 109¼ | |
| dito . . . . . . . . . . . . . . . . | 2½ | — | | |
| Aand. *f* 500 bij *Rothschild* . . . . . | | | | |
| dito — 250 30 millioen . . . . . . . . | | *f* | | |
| *Napels*, Cert. *Lamaison en B.* . | 5 | pCt. | 94½ | |
| dito Napelsche Administratie | 5 | — | 92 | |
| dito te Londen . . . . . . . . | 5 | — | | |
| *Denemarken*, Neg. te Londen | 3 | — | | |
| *Polen*, Aandeelen 1829, . . . . . . . . | | *f* | | |
| dito 1835, . . . . . . . . . | | *f* | | |
| *Griekenl.*, te Lond., 1824, . . . | 5 | pCt. | 11½ | |
| 1825, . . . | 5 | — | | |
| kleine Coupons . . . . . . . | | *f* | | |
| onbep. dito . . . . . . . . | | *f* | | |
| *Philadelphia*, bij *Hope en Co.* | 5 | pCt. | | |
| idem bij *Rothschild* . . . . . | 6 | — | | |
| Bank-Actien . . . . . . . . . . . . . . | | | | |
| *Brazilië*, te Londen, . . . . . . | 5 | pCt. | 87¼ | |
| 1843, . . . . . . . . | 5 | — | 86 | |
| *Columbia*, en *Venezuela*, . . . . | 5 | — | | |
| dito Coupons . . . . . . . | | *f* | | |
| *Venezuela*, . . . . . . . . | 2 | pCt. | | |
| *Mexico*, te Londen, . . . . . . | 5 | — | | |
| Uitgestelde . . . . . . . . | 5 | — | | |
| *Peru*, te Londen, . . . . . . | 6 | — | 16⅝ | |
| Coupons . . . . . . . . . . . . . | | *f* | | |

**KOERS VAN HET GELD:**
Beleening 3½ per cent, Prolongatie 4 per cent.

Den 22 October waren te Antwerpen de 5 per cents *Ardoins* 19⅛.

## PRIJZEN VAN EFFECTEN TE ROTTERDAM,
*Woensdag den 23 October:*

Werkel. Schuld, Certificaten, 4 pc. 96¼; idem idem, Recepissen, 3 pc. 75 11/16; Certificaten, idem idem, 76; Nieuwe Handel - Maatschappij 4½ pc. 99⅛. Spanje, 3 pc. 35 7/16; Coupons 25½; Passive 6.

**WISSELKOERS TE ROTTERDAM,**
*den 22 October:*
Londen.. 2 maanden *f* 12. 07½, kort *f* 12. 12½.

**SCHIEDAM den 23 October:**
Jenever, het Ned. Vat, zonder Fust, *f* 17. 00 } zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. „ „ „ — 18. 25 }

*** ***C. VERHOEK***, *Kapper*, is verhuisd van den Visschersdijk naar de westzijde van het Hang, wijk C, n.° 197; hij beveelt zich bij voortduring aan tot het Maken en Leveren van **MODE-TOEREN**, benevens alle Soorten van **PRUIKEN**, naar den laatsten smaak, belovende eene prompte en civiele bediening.

*** Geregeld en Grondig **ONDERWIJS** in de **ENGELSCHE TAAL**, dagelijks, des avonds van 7 tot 9 ure, voor den prijs van *f* 2 per 12 Lessen; Privaatlessen 50 *cents*. Nadere informatie te bekomen Oppert, wijk F, n.° 189, Bovenhuis. *Geadmitteerd.*

## *** SCHEEPSDOCTOR.

Er wordt gevraagd een Geëxamineerde **SCHEEPS-DOCTOR**, voorzien van goede Getuigschriften, voor eene REIS naar BATAVIA en terug. Adres, met gefrankeerde Brieven of in persoon, bij *H. L. BENNE*, Makelaar der Zeevaart, te Rotterdam.

*** Men vraagt zoo spoedig mogelijk een **PLAATSVERVANGER** voor de Ligting van het Jaar 1844, *zonder tusschenkomst*. Adres bij *W. BIJL*, Commissionair, Boerenvischmarkt, G, 46, te Rotterdam.

*** Bij een *Predikant*, op een aanzienlijk Dorp, kort bij Rotterdam, is voor Protestantsche Echtelieden, of ook voor twee Dames uit den Fatsoenlijken Stand, gelegenheid om **KOST** en **INWONING** en **BEWASSCHEN**, met het gebruik van eene Vrije **KAMER**, *Gemeubeleerd* of *Ongemeubeleerd*, te bewonen. Adres, onder letters R. D, aan het Postkantoor te Oud-Beijerland. Brieven *franco*.

*** Een **ONGEHUWD PERSOON**, tusschen de 35 en 40 jaren, eene goede en duidelijke hand Schrijvende, van beroep *Timmerman*, en met Administratie bekend, zijnde niet onervaren in de *Fransche*, *Engelsche* en *Hoogduitsche Talen*, thans buiten Bestaan, zag zich gaarne ten spoedigste, het zij hier ter Stede of elders, in eenige Betrekking, onverschillig ook welke, weder geplaatst, en biedt langs dezen weg zijne dienst aan. Reflecterenden gelieven zich *franco* te adresseren, onder de letters J V B, op de Slijkvaart, F, 166.

*** Een **JONG MENSCH**, omstreeks 25 jaren oud, die zich verscheiden jaren, zoo *Theoretisch* als *Practisch*, op de beoefening van het **NOTARIAAT** heeft toegelegd, wenscht gelegenheid te vinden om zich in het Vak van ***PROCUREUR*** te kunnen bekwamen. Reflecterenden gelieven zich, met opgave van Voorwaarden en de wijze van het te geven Onderrigt, *franco* te adresseren, onder de letters O X, op de Slijkvaart, F, 166, te Rotterdam.

*** Er wordt voor LOOPEND KANTOORWERK gevraagd een **JONGELING**, beneden de 16 jaren, tevens goed kunnende Schrijven. Schriftelijke opgave te bezorgen, onder de letters A B, bij den Boekhandelaar *C. D. CUPERUS*, op de Noordblaak.

*** Om dadelijk te kunnen aanvaarden wordt, tegen billijke voorwaarden, *TE HUUR* aangeboden een geheel vrij **BOVENHUISJE**, des verkiezende Gemeubeleerd. Adres bij den Boekhandelaar *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** Men vraagt *TE HUUR*, tegen Februarij of Mei, voor een niet groot Gezin, liefst even buiten de Stad, een **HUIS** of **BOVENHUIS.** Reflecterenden adresseren zich, per *franco* Briefjes, onder de letters H B, ter Boek-, Kantoor- en Almanak-Drukkerij van de Erve *MULDERS*, Steiger, over de Korenbeurs, te Rotterdam.

## *** LEES HIER.

Men vraagt **TE HUREN** of verlangt ook de **HUUR OVER TE NEMEN** van een ***HUIS***, staande op eene der Havens dezer Stad. Adres, met opgave van Huurprijs, Stand en Beschrijving, onder de letter Z, bij de Boekhandelaren *VAN DER MEER & VERBRUGGEN*, alhier.

*** Er worden *TE HUUR* aangeboden Twee net **GEMEUBELEERDE VOORKAMERS**, in een klein Huisgezin, op het beste gedeelte van de Hoogstraat, de eerste tegen 10 Gulden en de tweede tegen 8 Gulden per Maand. Te bevragen bij den Boekhandelaar *F. J. BRAAM*, in de Leeuwenstraat alhier.

*** Er wordt, door ziekelijke omstandigheden, *TER OVERNEMING* aangeboden eene **KRUIDENIERS-** en **TAPPERS-AFFAIRE**, geplaatst op een der Volkrijkste Standen dezer Stad, en een Burgerlijk Bestaan opleverende. Te bevragen bij den Boekhandelaar *P. M. BAZENDIJK*, aan de Leuvehaven.

*** Er wordt *TER OVERNEMING* aangeboden, om, naar verkiezing, dadelijk aanvaard te kunnen worden, eene **BROOD-, BESCHUIT-** en **KLEINGOED-BAKKERIJ**, in het beste gedeelte der Binnenstad, met overneming tevens der GEREEDSCHAPPEN en voorhanden zijnde GOEDEREN. Adres, met *franco* Brieven onder letter L, bij *F. J. BRAAM*, Boekhandelaar, in de Leeuwenstraat te Rotterdam.

*** Tegen Mei aanstaande *TE HUUR* een van alle Gemakken voorzien **BOVENHUIS**, staande op de Noordblaak. Te bevragen op den Visschersdijk, wijk D, n.° 191, bij de Nieuwstraat, te Rotterdam.

*** Het **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de wijstzijde van de Leuvehaven, wijk C, n.° 57, en de **TUIN** met **KOEPEL** of **TUINHUIS** en **ERVE**, gelegen en staande aan de westzijde van de Waschbleeklaan, wijk S, n.° 208, beiden te Rotterdam, dewelke op laatstleden Donderdag door de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, in het Locaal der Notarissen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, zijn geveild, zullen op HEDEN, Donderdag den 24 October 1844, des namiddags ten 4 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse worden afgeslagen.

*** De Negen **PERCELEN**, respective staande en gelegen te Rotterdam, den zeventienden October in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, door den Notaris Mr. *JOANNES BERNARDUS VAN DER VEN* geveild, zullen aldaar HEDEN den 24 October 1844, des namiddags ten 4 ure, worden afgeslagen.

*** **VERKOOPING**, BIJ OPBOD, VAN **MEUBELEN EN HUISSIERADEN.**

De Notaris *JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van deszelfs Principalen, is van meening, onder directie van *VAN MARLE en VAN DEN ABEELE*, op Maandag den 28 October 1844, op de gewone uren, op de Grootemarkt, aan het Groot Hôtel van Engeland, van ouds genaamd *het Zwijnshoofd*, wijk D, n.° 63, te Rotterdam, publiek aan de meestbiedenden zonder afslag te verkoopen: Porselein Tafel- en Dessert-Servies, Porseleinen, Glas- en Verlaktwerk, gemaakte Lijnwaden, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoenen en Wollen Dekens en Spreijen, Matrassen, Ledekanten met derzelver Behangsels, Kabinetten, Secretaire, Chiffonnières, Bureaux, Boekenkast, Lade- en andere Tafels, IJzeren Brandkast, Canapés en Stoelen, Spiegels, Pendules en Bloemvazen met Stolpen, Smirnasche Tapijten, Vloerkleeden, IJzeren Haarden en Kagchels, twee Koperen Baden, Mangel, Pers, Koper, Tin en andere Goederen meer, benevens een partijtje **WIJNEN**, in differente soorten; zijnde MORGEN en Saturdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, ter plaatse voormeld, voor een ieder te zien.

*** **DIJKGRAAF** en **HEEMRADEN** van het *NIEUWELAND* van *GOIDSCHALXOORD*, genaamd *DE BOSSCHEN*, zijn van meening om, ten overstaan van den Notaris **BOOGAARD**, residerende te Oud-Beijerland, in het Logement *de Oudenhoorn* aldaar, op Saturdag den 9 November 1844, des morgens ten 11 ure, in het openbaar aan den meestbiedende te verhuren: 27 Bunders 85 Roeden 60 Ellen **GRIENDLAND**, aan genoemden Polder toebehoorende; en zulks voor den tijd van Zestien Jaren, aanvang nemende met primo April 1846.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING**, op Dingsdag den 29 October 1844 en volgende da[gen], des morgens ten 9 ure, op de Kweekerijen in de Z[...] Paardenlaan, wijk T, n.° 117, en daarna in de Kerk[...] wijk S, n.° 27, te Rotterdam, van eene extra groote P[...] allerbeste Vruchtdragende **BOOMEN, HEESTE[RS,] GEWASSEN** en **PLANTSOEN**, bestaande [...] *Perziken-*, *Abrikozen-*, *Moerbeijen-*, Hooge en L[...] *Lei-*, *Appelen-*, *Peren-*, *Morellen-*, *Pruimen-* en *K[...] boomen*, *Pyramiden*, *Halfstammen* in Soorten, *Ker[...] Kweeën-*, *Haas-* en *Okkernoten-*, *Mispelen-*, *Kasta[...] Esdoren-*, *Essen-*, *Ypen-*, *Eiken-*, *Beuken-* en *Lindenboo[...] Druivenwingerden* en al hetgene verder, behoorlijk [ge]nommerd, op den 24, 25, 26 en 28 dezer Maand en op den verkoopdag, van des morgens 9 tot 12, des namiddags van 2 tot 5 ure, voor een ieder op bo[ven]gemelde plaatsen te zien zal zijn.

*** **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De Directie maakt bekend, dat door haar zu[llen] geveild worden te *Amsterdam*, op Donderdag 21 November 1844:

**3265** Kisten en Kistjes **JAVA-THEE**, liggende *ald[aar]*
**350** „ „ **DITO**, ligg. te *Rotterd[am]*

Waarvan de Stellen en Monsters in tijds zullen [...] krijgbaar zijn.

De Maatschappij geeft bij deze aankondiging de v[er]zekering, dat zij vóór hare Voorjaars-veilingen van 1[...] geene andere Java-Thee dan de bovenvermelde Part[ij] aan de markt zal brengen.

*Amsterdam den 18 October 1844.*

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
T. SCHUURMAN, *Directeur, fung. Secretari[s]*

*** DIJKGRAAF en HEEMRADEN der GRON[D-]HEERLIJKHEDEN *CHARLOIS* en *KATENDREC[HT]* zijn voornemens om op Donderdag den 31 October 18[44], des morgens ten negen ure, ten Huize van *M. Oosth[...]* te Charlois, ten overstaan van den Notaris *J. L. V[AN] RIJSOORT*, residerende te Charlois, publiek te verhu[ren]:

*Voor den tijd van Tien Jaren*,

ruim 17 Bunders **WEILAND**, om tot Bouwland [te] mogen gebruiken, liggende in den Hillebuitenpolder [...] grondheerlijkheid Charlois.

*Voor den tijd van Vijf Jaren*,

ruim 6 Bunders **WEILAND**, om Beweid te worden, 29 Bunders **WEILAND**, om te mogen Grazen of [...] Grasgewas te Maaijen.

Wijders alle de **DIJK-ETTINGEN, KADEN**, [en] **WEGEN**, om te Beweiden; verder de **GROOTE JA[GT]** en **JAGT** op **GANZEN, EENDEN** en **WAT[ER-]SNIPPEN** in beide Heerlijkheden, de Jagt in drie [per]celen, waarvan twee zijn gelegen tegen over de s[tad] Rotterdam en een tegen over de stad Delfshaven [...] nabij de stad Schiedam, voor onderscheiden Binnen[-] [en] Buitendijksche Visscherijen, benevens de Zalmsteken.

Al hetwelk breeder in de Biljetten omschreven [...] waarvan informatie te bekomen is bij den Rentmeest[er] wonende in Katendrecht.

*** [...] en P. J. VAN HOUTEN, Makelaars te Rotterdam, zullen, als daartoe last hebbende, op Woensdag d[en] 6 November 1844, des namiddags ten vier ure, in h[et] Locaal der Publieke Verkoopingen, hoek van de Schee[p]makershaven en Bierstraat, publiek veilen:

Eene Partij **GEWEREN**, zoo Engelsche *Tower* [...] Fransch, Nederlandsch en ander caliber, **JAGTGEWE[-]REN, BUKSEN, PISTOLEN, SABELS** enz. enz. zoo mede eene aanzienlijke Partij **REMONTSTUKKE[N,] BAJONETTEN, LAADSTOKKEN, SLOTE[N,] KRASSERS, SCHROEVENDRAAIJERS, KOGE[L-]VORMEN, BAJONETSCHEDEN** enz. enz.; voor[ts] **SCHOPPEN, SPADEN, PIKKEN** en **PIKHOU[-]WEELEN, DREGGEN, ANKERHANDEN**, eenig[e] Kistjes **BLIK**, benevens eenige **CARONNADES** [en] **KANONNEN**, en zulks bij Kavelingen, zoo als die b[ij] Notitie zullen worden aangewezen.

Bovengemelde Goederen zijn liggende op een d[er] Zolders van het Pand *de Bottelplaats*, Boompjes, [...] n.° 59, en zullen aldaar twee dagen vóór en op de[n] verkoopdag voor een ieder te zien zijn, van des morge[ns] negen tot des namiddags ten vier ure.

Nadere onderrigting bij voornoemde Makelaars.

*** **KAART VAN ZUID-HOLLAND**, *uit de be[ste] bronnen op nieuw zamengesteld ter dienste der Scholen, onde[r] toezigt en met medewerking van B. BOERS, Schoolopziene[r] in het zesde district van Zuid-Holland*, wordt uitgegeve[n] bij H. J. BACKER, Steendrukker te Dordrecht. Dezel[ve] is mede voorhanden bij de Boekhandelaren BLUSSÉ & VA[N] BRAAM en H. LAGERWEIJ, te Dordrecht; de Erve W[...] MULLER, te Amsterdam; J. M. VAN 'T HAAFF en de Er[ve] THIERRY EN MENSING, te 's Gravenhage; H. A. KRAMER[S], te Rotterdam; P. ENGELS, te Leyden; A. C. KRUSEMAN, [te] Haarlem; G. B. VAN GOOR, te Gouda; JACOBUS NOORDUY[N] & ZN., te Gorinchem; C. J. VAN LEEUWEN, te Woerde[n]; F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen; C. VAN DUINE[N], te Leerdam, en S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven. [De] prijzen dezer Kaart, op zwaar velin papier gedrukt, gro[ot] 95 en 133 Ned. Duimen, met het daarbij behooren[de] **HANDBOEKJE**, zijn: Zwart *f* 4. 50, Gekleurd *f* 5. 3[0], Gekleurd en met Rollen gemonteerd, *f* 6. 10.

*** C. G. SULPKE te Amsterdam, heeft uitgegeve[n] en alom verkrijgbaar gesteld:

**DE STERRENHEMEL,**
VERKLAARD DOOR ***F. KAISER***,
*Hoogleeraar te Leyden.* Prijs *f* 3. 60.

Het doel van dit Werk is, eene meer algemeene kenn[is] van den Hemel onder onze Landgenooten te verspreide[n,] naar wier behoeften het geheel en al ingerigt is. He[t] behelst eene verklaring van den Hemel en zijne Ve[r]schijnselen, op eene nieuwe wijze, en geheel zond[er] behulp der Wiskunde, zoodanig voorgedragen, dat [het] door iedereen volkomen verstaan kan worden.

Te *Rotterdam*, bij **JAN ARRENBERG & Co.**